

Војнопензионерске теме и дилеме

РАЗОЧАРЕЊЕ У ОБЛИКУ ХЛАДНОГ ТУША

Пензионери су с правом очекивали да свим категоријама грађана најпре буду враћена месечна примања на ниво од пре три године, а да се онда, зависно од могућности које одређује стање буџета, више од других награђују поједине категорије запослених у државном апарату

Догодило се оно што је потезима Владе у неку руку и најављивано: пензије ће и даље делу грађана трећег доба бити умањене у односу на примања пре ступања на снагу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија. После три године трајања тог закона који је изгласан без пристанка оних на које се односи, зарад фискалне консолидације државног буџета, и даље ће им се одузимати имовина. Да, имовина, јер према правном тумачењу – пензије су радом стечена имовина. Свакога месеца од зарађених плата одвајана су средства за пензијско-инвалидско осигурање. Влада упорно суспендује основни системски закон о пензијама, дајући предност по многим неуставном закону. Тај никада краћи закон експерти су назвали сурогат-законом. Његова декларисана привременост се лагано претвара у нешто што за велики број пензионера представља ноћну мору.

Ако се сећате времена од пре четири-пет година, када су високи државни званичници говорили да ће пензионери бити последњи којима ће се закинути од месечних примања, деловало је да се о њима и те како води рачуна. Веровао им је највећи број пензионера. И управо „последњи“, убрзо су постали први, а појединачни износи који им се одвајају од уста процентуално су и до 50 одсто већи од пара које се узимају од државних чиновника. Ако се зна да су пензије тек педесет и неки проценат од плате, на површину друштвене стварности испливавају суморне финансијске дубиозе.

Терет стабилизације нису сви поднели спрам своје економске моћи. У игри великих бројева, као да је „рачуноводјама“ Владе било најлакше да закину пензионерима, јер тај потез омогућава преливање позамашних средстава на друге потребе. Пензионери све гласније и све чешће указују да су паре од њихових зарађених пензија неправедно преусмерене државним чиновницима. Од оних који најмање имају, одузето је и те како много да би се подмирили они који највише примају. Апсурд, нема шта. Да ли је, можда, реч о дискриминацији оних који су дали највећи допринос стабилизацији државних финансија, остаје да се дискутује и недвосмислено утврди. Правним стручњацима, верујемо, неће бити тешко да одгонетну тај животни ребус.

Државни званичници, с времена на време, упућивали су према пензионерима срцепарајуће говорне салве почаст, наглашавајући да они (пензионери) управо подносе највећи терет. При томе се ниједном није чуло, макар на вербалном нивоу, да се чине покушаји како би се терет са плећа пензионера пребацио на оне којима је финансијска кичма издржљивија.

Догађале су се неправде. Државним службеницима су плате смањене линеарно за десет одсто, док су пензионерима месечне припадљности смањене и до 21 одсто. Да ли је на сцени диференцијација на грађане првог и другог реда? Треба се свакако осврнути на чињенице, на укупне прилике и запитати се шта је истина!

А онда су уследила помпезно најављивана усклађивања, да би се грађанима колико-толико олакшао живот. Тако су државним службеницима плате враћене до нивоа какав су имале пре увођења мера фискалне консолидације, а неким су примања повећана и више од тога (здравство). За то време пензионерима су примања повећана за 1,25 одсто, па за 1,5 одсто. Тек толико да им се уз оде захвалности „замажу очи“, то јест предочи истина да они подносе највећи терет стабилизације. У срцима пензионера је пробуден понос, а и патриотизам, али такво стање психе не може одвише дуго да траје. Стање морала, зна се то од вајкада, потиче из стомака. Из дана у дан искршавају многобројни животни проблеми. Трошкови су све већи, живи се све теже, мада политичари наводе да никада није било боље. Да ли су валидне њихове изјаве или се о материјалном и душевном стању пензионера може судити на основу великог терета који их притиска и проблема са којима се сусрећу у свакодневном живљењу. Најава повећања или усклађивања пензија, како за коју подгрупу, није операционализована. Да би замисли Владе биле преточене у стварност, биће потребно да се о томе за који дан изјасне представници Међународног монетарног фонда. Тек тада наступа зелено светло за повећање, односно усклађивање пензија.

Пензионери су с правом очекивали да свим категоријама грађана најпре буду враћена месечна примања на ниво од пре три године, а да се онда, зависно од могућности које одређује стање буџета, више од других, награђују поједине категорије запослених у државном апарату.

Занимљиво је да је у вишемесечној кампањи најаве повећања плата и пензија, за већину државних службеника речено колико ће то процентуално износити на месечном нивоу. Једино се ћутало колики ће проценат добити пензионери. Додуше најављивало се да ће пензије крајем године бити веће него икада. Ваљда се чекало да статистика каже колико ће процената порасти бруто друштвени производ, па да се тек онда сагледа простор за усклађивање примања пензионера. Дакле, рачунало се на тај начин државним службеницима повећају плате за одређени проценат, а да онда пензије порасту за онолико пара колико остане у буџету.

Најављених пет одсто увећања пензија неће се много одразити на месечна примања за толики проценат. Влада није објавила на који ће начин бити повећане пензије. У медијима се спекулисало да ће бити укинута „опорезивање“ месечним примањима пензионера од 25.000 до 40.000 динара. То сада износи 22 одсто, а за примања већа од 40.000 динара, закида се чак 25 одсто од пензија. Уколико тако и остане у идућој години, привременост закона протегнуће се на четири године. Какво је, онда, значење привремености? Какве се поруке упућују јавности?

Намере државе када је реч о пензијама биле су јасне онога часа када Скупштина Републике Србије није смогла снаге да на дневни ред свог заседања стави укидање до сада вероватно најнепопуларнијег закона. На тај начин скрајнута је и обесмишљена народна иницијатива коју је потписало безмало 34.000 пензионера. Уместо да се позабаве том темом, чиновници Скупштине су пронашли оправдање да воља народа није уобличена у електронски запис. Таква обавеза, узгред буди речено, није прописана законом.

Уставни суд и даље ћути и поред чињенице да је велика друштвена група економски угрожена и да је покренула горуће животна питање. О уставној иницијативи тај суд ће се, како стоји на сајту највише судске инстанце у земљи, огласити до краја године. Одуговлачењем изјашњавања, купује се време како оштећени војни пензионери не би могли да се обрате Европском суду за људска права.

У последњих десет година војним пензионерима су два пута била окрњена месечна примања. Захваљујући дугој и мудрој правно-административној борби за законом утврђена права, успело се у доказивању онога што је унапред свима било јасно. Огромној већини војних пензионера пензије су једини извор прихода, па отуда произилази жар и истрајност у враћању на снагу окрњених или укинutih права. Удружење војних пензионера Србије суверено и чврсто стоји на страни својих чланова, проналазећи путеве за легално и легитимно остваривање права.

Најављена једнократна помоћ у износу од 5.000 динара коју ће ускоро добити сви пензионери, делује као испуњевање савести оних који доносе важне државне одлуке а при томе не поштују своје родитеље и временске људе што су поштено зарадили своје пензије, а сада им се свакога месеца одузима двоструки или већи износ од те суме. Играње по нерви ма пензионера указује на несхватање права људи трећег доба.

Звонимир ПЕШИЋ

Са 17. седнице Главног одбора Скупштине УВПС И РАДНО И ПАРАДНО

Чланови Главног одбора разматрали текућа питања, а тим скупом обележена је и 24-годишњица од оснивања репрезентативне организације војних пензионера Републике Србије, о чему је поднет и посебан реферат. Донета је одлука о овогодишњим признањима Удружења, а формиран је Организациони одбор за обележавање 25 година постојања и рада УВПС.

Седница којој је председавао председник Љубомир Драгањац одржана је у Хорској сали Дома ВС. Осим усвајања записника са претходне седнице, донета је одлука о измени Плана финансирања УВПС за 2017. годину, поднета информација о ранг-листи Министарства одбране за доделу неуређених станова, а одлучено је и о пријему почасних чланова. Члан ИзОд Часлав Антић предочио је слику здравственог обезбеђења војнопензионерске популације, која и даље оптерећује војно здравство. На самом почетку донета је и одлука о кооптирању у Главни одбор Ђорђа Петровића и Љубише Јовановића на упражњена места новобеоградских представника, како би им се пружила прилика да пуноправно учествују у раду тог скупа. Једногласно је потврђена и одлука Извршног одбора о искључењу из организације потпредседника ГРОд из Ваљева Добривоја Станојевића.

После разрешења вишемесечне сложене ситуације у Општинском одбору УВП Нови Београд, одата је захвалност свима онима који су уложили напоре да се тамошњи проблеми превазиђу и да се изабере ново руководство са Божидаром Бабићем на челу. Општински одбор ради „пуном паром“, а у току је обилазак месних одбора на којима се разматрају горући проблеми војних пензионера. Тако је на седници Главног одбора Божидар Бабић затражио да Удружење под хитно затражи продужење рока за правосудско поравнање, јер многи судски процеси нису приведени крају, посебно не они којима се утврђује право наследника носиоца војне пензије. Око 80 одсто војних пензионера (корисника војне пензије) који живе у новом Београду наплатило је потраживања за закинути део пензије. Наведен је и проблем везан за адвоката који кочи окончање процеса за наплату утврђеног дуга.

Председник нишких војних пензионера Милутин Пантелић такође је говорио о неажурности судова и проблемима које стварају адвокати, а поставио је и питање да ли је шта учињено на ослобађању од плаћања пореза на оружје пензионисаних подофицира и официра јер ових дана стижу уплатнице на адресе оних који поседују оружје. Одговорено је да се Министарство финансија изјаснило да ће у припреми новог закона разматрати то питање, али је то „на дугом штапу“.

Много проблема у војном здравству

Војно здравство још увек пати од неефикасности, а тренутно највећи проблем представља чињеница да у апотекама влада несташница лекова. Мада се пре неколико месеци очекивало да ће тај проблем бити превазиђен јер је са Републичким фон-

Седници је председавао
Љубомир Драгањац

ФОРМИРАН ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

У свечаном делу седнице донета је одлука о формирању Организационог одбора за припрему обележавања двадесетпетогодишњице Удружења војних пензионера Србије. За чланове тог тела изабрани су Љубомир Драгањац, председник Одбора, Звонимир Пешић, секретар, Зоран Вучковић, Божидар Бабић, Милован Лалић, Добривоје Димитријевић, Миле Глумац, Милутин Пантелић и Милорад Орел, чланови Одбора.

Организациони одбор ће благовремено израдити Програм прославе којег ће усвојити ГлОд Скупштине УВПС у децембру 2017. године.

Финансијска средства за организацију обележавања двадесетпетогодишњице УВПС обезбедиће ИзОд ГлОд Скупштине УВПС.

У гласилу „Војни ветеран“ и у другим средствима информисања, поводом двадесетпетогодишњице, биће припремљене и објављене пригодне информације о раду Удружења.

ИзОд ГлОд Скупштине УВПС ће предложити ГлОд Скупштине УВПС да се поводом јубилеја установа и доделе Златна значка УВПС.

дом за здравствено осигурање постигнут споразум о ослањању на њихове уговоре за набавку лекова, како би се избегла замка тендера, то се не догађа јер у Фонду за СОВО нема пара. Ето већ четири године се захватају средства из доприноса за здравствено осигурање на име боловања активних припадника у трајању до месец дана. Прописи регулишу да средства за „покривање“ тих боловања треба да обезбеди послодавац, то јест Министарство одбране. И поред обећања да ће идуче године издаци за боловања бити надокнађени из других извора, неки подаци указују да ће се наставити са досадашњом праксом, чему се Удружење оштро супротставља. Недавно је војни лекар у пензији отишао по лекове које редовно пије, али је од осам рецепата добио само два лека у војној апотеци. Осталих шест потражио је, на основу оверених рецепата у цивилним апотекама. Ако се зна да су тако набављени лекови скупљи од 15 до 25 одсто с правом се поставља питање одакле Фонду за СОВО финансијска средства за набавку скупљих лекова?

Колико су дубоки проблеми у војном здравству нека послужи пример из Ваљева, где пацијенту није могла да се на лицу места пружи антишок терапија, па је то учињено драматично хитном набавком.

„Војни ветеран“ је већ писао да војни пензионери за обичне стоматолошке интервенције морају да путују у 100 километара удаљени Ниш. Замислите само колико болова трпи пацијент док не стигне до зубног лекара, а да не говоримо о трошковима превоза до Ниша и назад.

Зашто компликовано а не једноставно

Председник ОпОд УВП у Пироту Драган Петровић навео је много проблеме које у здравственом збрињавању имају тамошњи војни пензионери. На наплату рефундације исплаћених трошкова се чека три до четири месеца. За прибављање наочара, на пример, људи од 75 до 80 година два пута морају да одлазе у Ниш код очног лекара, да плате превоз два пута по 1.000 динара, а све би могло да се реши у Пироту, уз мање трошкова и малтретирања људи. А онда тај исти пацијент дуго чека да му се рефундирају паре потрошене за путовање. Петровић захтева да се склопи уговор са цивилном оптичком радњом у којој би биле заокружене услуге око наочара.

Цивилно здравство је одмакло у дигитализацији, па у срединама где су на домове здравља ослоњени војни пензионери, проблем је што лекари морају администрацију да спроведу на стари и неефикасан начин. Очигледно је да је војном здравству потребна модернизација. Али како је реали-

Представници организација с пажњом су саслушали реферат поводом Дана Удружења

зовати ако се здравствени фонд оптерећује неправилним захватима за исплате боловања до месец дана.

У домену примарне и секундарне здравствене заштите на нивоу војномедицинских центара нема посебних проблема, осим ситних несугласица око заказивања прегледа и дужег чекања на прегледе услед одсутности особља због годишњег одмора, као и непопуњености лековима у апотекама ВМЦ-а.

На нивоу терцијалне здравствене заштите (ВМА) и даље су присутне тешкоће код заказивања холтера, скенера, магнетне резонанце, колоноскопије и других лаборато-

ријских претрага на том нивоу.

Правилник о медицинским помагалима, који није мењан од 1994. године, налази се у завршној фази израде у Фонду за СОВО.

Код цивилних домова здравља који здравствену заштиту пружају војним осигураницима и даље су присутни проблеми у вези са пријемом војних осигураника са овереном здравственом књижицом. Траже им електронске коју не поседују, затим и даље се лицима старијим од 65 година наплаћују партиципације и захтевају попуњавање упута за климатско-бањско лечење. Интервенисано је преко Фонда за СОВО да

РФЗО упозори своје филијале на ове пропусте. Примљен је позитивни одговор.

Све у свему војно здравство тапка у месту и заостаје иза цивилног.

Неуређени станови створили проблеме

По свему судећи, и даље ће се делити неуређени станови. У допуни Правилника требало би да се у цену стана одбију трошкови за уређење, како би вредност некретности приликом откупа била мања. У јулу је за поделу дојављено 76 станова, од

На основу члана 16. тачка 19. и члана 53. Статута УВПС и члана 2., 33. и 34. Правилника о додели признања УВПС, Главни одбор Скупштине УВПС на 17. седници одржаној 28. септембра 2017. године доноси:

ОДЛУКУ

о додели признања

ПОВЕЉА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ додељује се:

Новаковић Кости, члану ОпОд ОпОрг УВПС Нови Београд; Миљаш Луки, члану МОД Бежанијски блокови - 2 ОпОрг УВПС Нови Београд; Радујко Николи, члану МОД Париска комуна ОпОрг УВПС Нови Београд; Тодоровић Радосаву, члану ГрОрг УВПС Ниш; Боснић Станку, члану ГрОд ГрОрг УВПС Ниш; Милић Добросаву, члану ГрОрг УВПС Ниш; Ђенић Душку, члану ГрОрг УВПС Ниш; Младеновић Воји, председнику НзОд ГрОрг УВПС Врање; Котлаја Момиру, члану МОД Батајница ОпОрг УВПС Земун; Сремчев Томиславу, члану ГрОд ГрОрг УВПС Пожаревац; Колашинац Милораду, председнику ОпОрг УВПС Раковица; Павловић Бојани, секретару ОпОд ОпОрг УВПС Раковица; Петровић Стојану, председнику МОрг Видиковац ОпОрг УВПС Раковица и Ацић Млађену, члану ОпОрг УВПС Младеновац.

Повеља се додељује за изванредан вишегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији Удружења војних пензионера Србије.

ПЛАКЕТА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ додељује се:

Асоцијацији војних пензионера Бугарске, град Видин (СОСЗР-ВИДИН); Асоцијацији војних пензионера Румуније, град Крајова (a.n.c.m.r.r. filijala „Mihai Biteazul“ Dolj.) Народним новинама Ниш,

Геронтолошком центру Ниш, Удружењу писаца „Чегар“ Ниш; ВМЦ-у Славија амбуланта – Бањица, Стојковић Душку, члану МОД Бежанијска Коса ОпОрг УВПС Нови Београд; Милић Тодору, члану МОД Бежанијски блокови - 2 ОпОрг УВПС Нови Београд; Тричковић Живојину, члану МОД Младост ОпОрг УВПС Нови Београд; Ковачевић Петру, члану МОД Газела -1 ОпОрг УВПС Нови Београд;

Хушидић Ибрахиму, члану МОД Бежанијски блокови - 1 ОпОрг УВПС Нови Београд; Јерковић Милану, члану МОД Ушће - 1 ОпОрг УВПС Нови Београд; Летица Богдану, члану МОД Дунавски кеј ОпОрг УВПС Нови Београд; Јовановић Немањи, члану МОД Стари аеродром ОпОрг УВПС Нови Београд; Ристић Слободану, члану МОД Париска комуна ОпОрг УВПС Нови Београд; Радисављевић Божики, члану МОД Фонтана ОпОрг УВПС Нови Београд; Јакшић Стеви, председнику МОрг и члану ГрОд Гр. Орг УВПС НИШ; Илић Илији, председнику НзОд ГрОд ГрОрг УВПС Ниш; Јанковић Слободану, члану ГрОрг УВПС Ниш; Михајловић Мирославу, члану ГрОрг УВПС Ниш; Димитријевић Јовици, члану ГрОд ГрОрг УВПС Врање; Дабетић Драгану, секретару ГрОрг УВПС Зајечар; Милованчевић Спасоју, члану ГрОрг УВПС Чачак и председнику СУБНОР-а Лучани; Ђокић Драгану, члану ГрОд ГрОрг УВПС Чачак; Божовић Јовану, члану МОД Горња Варош ОпОрг УВПС Земун; Марковић Мирославу, члану МОД Чукаричка Падина ОпОрг УВПС Чукарица; Лукић Бобану, члану ГрОрг УВПС Пирот; Митов Станиши, члану ГрОрг УВПС Пирот; Добрин Градимиру, члану ГрОрг УВПС Пирот; Момироски Алекси, члану ГрОд ГрОрг УВПС Пожаревац;

Самарић Душану, председнику ГрОрг УВПС Крушевац; Благојевић Станиши постхумно, председнику НзОд ОпОрг УВПС Раковица; Ристић Тихомиру, члану ОпОрг УВПС Раковица; Дишовић Руменку, члану ОпОрг УВПС Раковица; Студен Анкици, члану ОпОрг УВПС Раковица; Вигевић Радомиру, председнику НзОд ОпОрг УВПС Ћуприја; Стошић Драгану, члану ОпОд ОпОрг УВПС Ћуприја; Меанџија Рајку, члану ОпОрг УВПС Младеновац; Жижић Миодрагу, члану ОпОрг УВПС Бела Црква; Си-

тога 64 у Београду. Укупно се јавило 908 стамбених интересената, па је сачињена ранг-листа и објављена на сајту Министарства одбране. У наредном периоду у Београду ће бити подељено око 50 станова уређених станова, навео је председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић.

На основу предлога организација из Пирота, Панчева и Ћуприја, у складу са Статутом УВПС, донета је једногласна одлука о пријему почасних чланова Удружења. Тај статус су добили Марија Станковић, директорка осигурања „Дунав“, из Пирота и Снежана Тасев Живковић, власница апотеке у Пироту, затим Живко Стојчић, пензионер из Јабучке (Панчево), те Станислав Мегић из Ћуприје.

У свечаном делу седнице поводом 24 године од формирања Удружења, пригодан реферат поднео је председник Љубомир Драгањац. Он је између осталог нагласио: „Обележавајући ову годишницу неопходно је истаћи најважнија остварења код Удружења по питању заштите и унапређења статусних и egzистенцијалних интереса и права војних пензионера и чланова њихових породица:

-Иницирањем и доношењем одлуке да се из доприноса за пензијско-инвалидско и здравствено осигурање издава три одсто, обезбеђено је прибављање више од 400 станова који су додељени протераним пензионерима из бивших република СФРЈ. Додељено је око 1200 неповратних кредита у динарској противвредности од по 20.000 евра. У периоду од 2003. до 2011. године, од ових средстава, једнократну новчану помоћ добило више од 13.000 војних пензио-

нера. Издвајањем ПИО из система Фонда за СОВО прекинуто је издвајање ових средстава, чиме је положај најугроженијих војних пензионера знатно погоршан. Да би се та ситуација ублажила, донели смо Одлуку о формирању фонда солидарности. У периоду од 1. 8. 2012. године до 31. 8. 2017. године додељено је 1.435 ЈНП у износу од 44,5 милиона динара.

Шта је све Удружење учинило за чланове

Удружење је упорним залагањем успело да издејствује промену прописа, чиме је војним пензионерима који су добили станове омогућен откуп.

-Издејствовали смо да се ускладе пензије за војне пензионере који су пензионисани пре 1. 8. 2004. године и пружили максималну помоћ да се неисплаћени дуг за период од 1. 8. 2014. године до 30. 11. 2007. године наплаћује преко суда. Уз велико разумевање Фонда за СОВО и Фонда ПИО обезбеђено је да лица која тај дуг нису наплатили могу то да остваре, иако је наступила апсолутна застарелост. Великим залагањем Удружења обезбеђено је делимично остварење права на ванредно повећање пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године.

-Захваљујући нашем ангажовањем већ две године продужава се рок за вансудско поравнање.

-Предузели смо све законом предвиђене мере да се укине Закон о привременом начину исплате пензија али још увек нисмо добили одговоре од судских органа по поднетим иницијативама.

-Свакодневно се предузимају мере да се за проблеме у здравственом и стамбеном обезбеђењу нађе решење.

Удружење у наредном периоду приоритетно треба да се ангажује на:

-Предузимање мера да се укине Закон о привременом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама Закона о ПИО.

-Враћању ПИО војних осигураника у надлежност Фонда за СОВО и проналажењу начина да се отклоне настале разлике у пензијама за лица истог чина и положаја.

-Дonoшењу Закона о здравственом осигурању војних осигураника и решавању текућих проблема које војни пензионери имају у здравственом збрињавању.

-Инсистирању да се најављена изградња 30.000 станова финансира из буџета.

Удружење ће учинити све оно што је у његовој моћи како би нагомилани проблеми били превазиђени. У тој упорној борби неће се либити да употреби сва правна и административна средства, а на непоштовање закона реаговаће, као и до сада, одговарајућим потезима, укључујући и оне радикалне. Да пензионерима буде боље.

На седници је донета одлука о признањима УВПС. У периоду од 1. јуна до 31. августа 2017. године примљено је 55 нових чланова, а из организације је слободном вољом иступило 13 чланова Удружења. Очигледно је да треба учинити напоре како би већи број војних пензионера се укључили у репрезентативну организацију. Само уједињени корисници војне пензије начином решавања проблема могу померити ствари на боље.

Звонимир ПЕШИЋ

мић Јовану секретару ГрОрг УВПС Краљево. Плакета се додељује за постигнуте резултате остварене у реализацији програмских циљева Удружења војних пензионера Србије и успешну сарадњу са Удружењем ВПС.

ЗАХВАЛНИЦА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ додељује се:

Градском одбору Субнора Врање; Бецић Ђури, члану МОД Бежанијска коса ОпОрг УВПС Нови Београд; **Иветић Гојку**, члану МОД Бежанијски блокови - 2 ОпОрг УВПС Нови Београд; **Обрадовић Видоју**, члану МОД Бежанијски блокови - 2 ОпОрг УВПС Нови Београд; **Вранић Бранивоју**, члану МОД Младост ОпОрг УВПС Нови Београд; **Анђелковић Владимиру**, члану МОД Младост ОпОрг УВПС Нови Београд; **Ракић Слободани**, члану МОД Париска комуна ОпОрг УВПС Нови Београд; **Драженовић Јосипу**, члану МОД Стари аеродром ОпОрг УВПС Нови Београд; **Јечменица Радовану**, члану МОД Стари аеродром ОпОрг УВПС Нови Београд; **Пешић Живораду**, члану МОД Стари аеродром ОпОрг УВПС Нови Београд; **Ђорић Добрици**, члану МОД Стари аеродром ОпОрг УВПС Нови Београд; **Шевер Вукосави**, члану МОД Париска комуна ОпОрг УВПС Нови Београд; **Зејак Нади**, члану МОД Париска комуна ОпОрг УВПС Нови Београд; **Аћимовић Миленку**, члану ГрОрг УВПС Ниш; **Лазаревић Ради**, члану ГрОрг УВПС Ниш; **Лакићевић Јорданки**, члану ГрОрг УВПС Ниш; **Илић Ђорђу**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Врање; **Дејановић Бобану**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Врање; **Трајковић Мирослави**, председнику Удружења пензионера града Врање; **Трајковић Предрагу**, капетану из 4.бригаде КоВ; **Пејатовић Виолети**, члану УВПС ГрОрг УВПС Чачак; **Дробњак Винки**, члану МОД ОпОрг УВПС Земун; **Кузман Слободану**, члану ОпОрг УВПС Чукарица; **Алексовски Бориславу**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Пирот; **Петрески Томиславу**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Пирот; **Живановић Драгану**, секретару ГрОд УВПС Пирот; **Вуксановић Миладину**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Крагујевац; **Мрдак Момиру**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Крагујевац; **Драгић Титусу**, члану ГрОрг УВПС Крушевац; **Јаковљевић Јанку**, члану ОпОд УВПС Раковица; **Крстић Даринки**, члану ОпОд УВПС Раковица; **Стаменковић Градимиру**, члану ОпОд ОпОрг УВПС Раковица; **Трајковић Тини**, члану

ОпОрг УВПС Младеновац; **Зечевић Мирку**, потпредседник ОпОрг УВПС Бела Црква; **Хаскић Сејад**, председнику НзОд ОпОрг УВПС Бела Црква; Агенцији за књиговодствене услуге „Ђуровић“ Панчево и **Китановић Богољубу**, потпредседнику ГрОрг УВПС Панчево. Захвалиница се додељује за запажене резултате у омасовљењу чланства у организацијама Удружења војних пензионера Србије, непосредној бризи о старим, болесним, изнемоглим и социјално угроженим члановима, у области здравствене заштите, информисања и реализацији других програмских задатака Удружења војних пензионера Србије.

КЊИГА се додељује:

Драговић Владимиру, потпредседнику ГрОрг. УВПС Зајечар; **Огњановић Ненаду**, члану ОпОрг УВПС Чукарица; **Стевовић Миладину**, потпредседнику ГрОрг УВПС Крагујевац; **Јанковић Александру**, члану УВПС ГрОрг УВПС Крагујевац; **Вуловић Раданки**, благајнику ГрОрг УВПС Крушевац и **Радовић Дејану**, члану ОпОрг УВПС Ћуприја.

Књиге се додељују за запажену активност и постигнуте резултате у реализацији програмских садржаја Удружења војних пензионера Србије.

НОВЧАНА НАГРАДА се додељује:

Савић Даници, секретару ГрОд Гр. Орг. УВПС Чачак у износу 8.000 динара; **Ивановић Милораду**, члану ГрОд ГрОрг УВПС Пожаревац у износу од 5.000 динара; **Глумац Милу**, председнику НзОд Скупштине УВПС у износу 4.000 динара; **Стојковић Љиљану**, члану НзОд Скупштине УВПС у износу од 5.000 динара.

Признања из ове Одлуке уручити добитницима на начин прописаним члановима 10, 18, 24. и 32. Правилника о додели признања УВПС и то на скуповима које организовати поводом дана УВПС или дана формирања МО, Оп-ГрОд УВПС, односно на другом пригодним манифестацијама.

Податке о добитницима признања унети у Евиденцију додељених признања УВПС прописану чланом 38. Правилника о додели признања УВПС.

Старешине ратне 3. армије поново на окупу ОВО ЈЕ ВРЕМЕ ТИХОГ ПОНОСА

Сусрет старешина 3. армије за време НАТО агресије „Да се не заборави“ одржан је 7. октобра у Дому Војске у Нишу. Том догађају су присуствовали министар одбране Александар Вулин, генерални секретар председника Републике Србије Никола Селаковић, последњи командант 3. армије генерал у пензији Владимир Лазаревић, владика Арсеније нишки, представници Министарства одбране, Војске Србије и бројни пријатељи и поштоваоци припадника 3. армије.

Према речима министра Вулина, Србија није ничим изазвала НАТО агресију, баш као што никада није изазивала ратове, ни Први светски рат ни Други светски рат, баш као ни грађанске ратове на простору СФРЈ који нису били ни жеља ни потреба а ни на који начин нису били изазвани од стране Републике Србије.

- Али баш зато, Република Србија, њени војници, њен народ може само да буде поносан на своју улогу у свим овим годинама. Може само да буде поносан на најбоље, на људе који су данас у Нишу. 3. армија, генерал Лазаревић па и сви они који више нису са нама или који су негде далеко имају разлога да буду означени и препознати као најбољи међу најбољима. Као најхрабрији међу најхрабријима. Они су доказ и мера нашег самопоштовања. Како се односимо према њима тако се односимо према себи. Ако не ценимо њихову жртву и њихову храброст ко ће ценити оно што смо ми радили у нашем животу. Ако нисмо поносни на њих, на кога и на шта да будемо поносни, рекао је министар одбране.

Он је додао да је прошло време када ти људи нису могли да уђу у Војну академију, када нису могли да буду уз своју војску и да је прошло време када су нас терали да их се стидимо, јер војска којом су командовали се никада није стидела и народ који су заштитили и штитили их се никада није стидео.

Обавеза државе да поштује своје браниоце

- Прошло је време стида, ово је време тихог поноса. Тихог, јер тешко је не сетити се свих оних који нису са нама, тешко је не сетити се свих цивилних жртава НАТО агресије. Зато тихог, али поноса. Ми смо

Сусрет ратних другова био је веома емотиван

поносни на ове људе и они су доказ колико се Србија вратила себи. Колико има храбрости да буде оно што је одувек била. 2012. године када је садашњи врховни командант Војске Србије постао министар одбране, први пут смо почели да обележавамо датуме везане за НАТО агресију. Када је тадашњи председник Владе Александар Вучић, испред срушене зграде Генералштаба у Београду, изашао и први пут смогао храбрости да као тако високи функционер државе Србије каже да је 24. марта 1999. била НАТО агресија, указало се да се Србија више никада неће вратити у период стида, у период непризнавања историје, у период непризнавања истине, нагласио је министар Вулин и поручио да од 2012. године до данас можемо да кажемо да се Србија мења на боље и да је однос према овим људима однос нашег самопоштовања.

- Никада се више нико неће стидети ових људи, јер их се никада није постидела војска којој су командовали и никада их се није постидео народ који су бранили и одбранили, истакао је министар Вулин.

Генерални секретар председника Србије Никола Селаковић поручио је да је право задовољство бити данас у Нишу окружен људима који су пре 19 година били на задатку на који их је послала држава, на задатку за који су се усавршавали, учили и радили читавог професионалног века.

- Обавеза Републике Србије

је да цени професионалност припадника тадашње Војске Југославије, нарочито њене 3. армије, оне која је била највише на удару током оружане побуне на Косову и Метохији 1998. и током НАТО агресије 1999. године. На такав начин показујемо и однос према војсци уопште и однос према држави, показујући однос према сваком појединцу, нарочито командном кадру наше војске који је био у тим тешким тренуцима, за нашу модерну историју, тамо где је отаџбина људе и позвала. То је, могу условно рећи, не само основни чин патриотизма, то је чин основне пристojности. Овим показујемо и као држава и као народ да неке ствари враћамо на права места, на она која припадају правим стварима и правим људима. Србија наставља своју борбу другим средствима, не одустаје од онога за шта има легитимне, легалне и, можемо слободно рећи, људске, историјске и сваке друге интересе, поручио је Селаковић.

Чуваћемо сваки педаљ земље

Он је нагласио да чињеница да су сви заједно данас у нишком Дому Војске говори о томе како држава поступа и цени оне који су знали да је бране у тешким тренуцима у последњој деценији 20. века, када је пролазила кроз многе Сциле и Харибде и кроз многе недаће.

- Поносан сам што сам део овога, што данашња власт у Србији уме да препозна и постави ствари на право место. Ово нарочито говорим из разлога што су иза нас нека времена у који-

ма генералима, адмиралима и старешинском кадру наше војске није било дозвољено чак ни да уђу у службене просторије тадашње и садашње војске. Ово ипак показује да се неке ствари мењају и да иду у правом смеру. Подижући споменике нашим херојима, ценећи оне који су преживели тешке недаће рата, чувајући своје војнике и сваки педаљ своје земље, показујемо генерацијама које су пред нама како треба поступати када се брани отаџбина, порука је генералног секретара председника Србије.

Генерал Лазаревић је нагласио да је 18 година протекло од злочиначке НАТО агресије на СФРЈ и да они данас у Нишу организују сусрет незаборава.

- Присутни су припадници легендарног Приштинског корпуса и херојске 3. армије, команданти самосталних батаљона, бригада, колегијуми команданата оба корпуса и команде армије, у највећем броју. На наше задовољство, са нама су и представници наше државе и наши пријатељи привредници, који су у рату војску доживљавали и помагали као своју. Наш циљ је и мото овог скупа – да се не заборави, да се подсетимо, да оставимо сећање у аманет и за садашња и будућа поколења. Све то уз један конкретан циљ, јер за наредну годину планирамо да 3. армија добије спомен-обележје у виду цркве, у којој ће бити исписана имена свих погинулих припадника 3. армије у одбрани земље, рекао је генерал Лазаревић.

Учесници скупа су се договорили да оваква окупљања прерасту у традицију.

Састанак министра одбране с представницима Удружења војних пензионера Србије

НА ДНЕВНОМ РЕДУ ВИШЕ ТЕМА

Министар одбране Александар Вулин састао се 30. октобра са представницима Удружења војних пензионера Србије, са којима је разговарао о даљем развоју сарадње Министарства одбране и Удружења.

Министар Вулин рекао је да Министарство одбране и Војска Србије чине све, и да ће и у наредном периоду наставити да раде на томе да се подигне стандард не само активних припадника Војске Србије, већ и оних који су у пензији, како би сви могли да осете да ту и припадају, да ће држава увек бити на њиховој страни и да ће им се наћи у помоћи.

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац захвалио је министру Вулину на разумевању и помоћи у решавању проблема са којима се популација пензионисаних војних лица сусреће у остваривању својих права.

На састанку је било речи о унапређењу Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, стамбеном обезбеђењу, покретању предлога иницијативе за враћање ПИО војних осигураника у Фонд за социјално осигурање војних осигураника. Разматрале су се и могућности за доношење прописа којима би се уклониле разлике у пензијама за лица истог чина и положаја, а која су пензионисана у различито време, у складу са различитим прописима.

Теме разговора биле су и продужење рока за једнократну исплату разлике у пензијама војним пензионерима и у 2018. години, Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, те начини за омогућавање општинским организацијама Удружења војних пензионера Србије да привремено користе неискоришћени простор којим располаже Министарство одбране.

Састанку су присуствовали и заступник начелника Управе за војно здравство пуковник Угљеша Јовчић, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић и директор Фонда за социјално осигурање војних осигураника потпуковник Радан Костић.

Седница Градског одбора Ниш

ЗАКИДАЊЕ ПРАВА

Крајем септембра Градски одбор УВПС Ниш одржао је редовну седницу, на којој су разматрана актуелна питања из домена рада организације, а тежиште је било на обележавању годишњице Градске организације.

Чланови Градског одбора обавештени су о најважнијим активностима између две седнице. Између две седнице у Удружење се учланило седам војних пензионера, а

нико није иступио из организације.

На седници је било говора о вођењу управног поступка и управног спора везаног за усклађивање пензија, као и за повећање пензија за 20 одсто, по основу бенифицираног радног стажа. Констатовано је да се на сваки начин тражи закидање права војним пензионерима а поступци се неоправдано одуговлаче.

На седници је разматрано и питање набавке потрошног материјала.

Констатовано је да су до сада реализована четири једнодневна излета, а са том праксом ће се наставити и у наредном периоду.

Откривен споменик народном хероју Милану Тепићу **ЗАДУЖИО СРПСКИ РОД**

Бронзану статуу човека који је, у Беденику крај Бјеловара, изабрао смрт уместо предаје, уз највише војне почасте и у присуству чланова породице, представника Скупштине и Владе Републике Србије, Војске Србије, другова и поштовалаца његовог херојског чина, заједнички су открили министар за рад, запошљавање и борачка питања Зоран Ђорђевић, министар одбране Александар Вулин и син и ћерка Милана Тепића Александар и Тања.

Након церемоније освећења споменика, коју су обавили војни свештеници, у име Владе Републике Србије венац на споменик народном хероју положио је министар одбране Александар Вулин у пратњи начелника Генералштаба Војске Србије генерала Љубише Диковића и команданта Команде за обуку генерал-потпуковника Ђокице Петровића, након чега су венце положили чланови породице, министар за рад борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић и представници организација које баштине патриотску традицију.

Министар за рад запошљавање борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић цитирајући Милана Тепића, који је на дан погибије рекао да „једанпут људи дају реч, она остаје или се погази“ а да је он дао реч да ће да брани ову земљу ако јој буде тешко, подсетио да је херој одржао своју реч и часно служио земљи којој је положио заклетву.

- Храбро је бранио касарну у Бјеловару, а када је схватио да више не постоји могућност да се она одбрани, услед

упорног дејствовања далеко бројнијих хрватских паравојних снага, одлучио је да не дозволи непријатељу да дође до оружја и муниције којима би убио његове саборце, и одабрао је небеску Србију - рекао је Ђорђевић и додао да детонација након дизања војног складишта у ваздух, и данас одзвања у нашим срцима.

Он је истакао да је херојско дело и свесно поднета жртва одредила судбину Милана Тепића али и судбину многих других, а

да је његова породица изгубила највредније што је имала и да такав губитак ниједно постхумно признање не може надокнадити.

- Жалимо због вашег губитка, Србија је изгубила часног и храброг официра, узорног и поштеног грађанина и одважног војника, његово дело веће је од свих нас, јер он је, жртвујући себе, спречио смрт недужних цивила, а хероји попут Тепића одредили су карактер и судбину читавог народа - рекао је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и додао да откривени споменик не указује само част Милану Тепићу и његовој породици већ и читавом српском народу, јер је Србија данас праведнија држава након што је одала признање јунаку који то и заслужије.

Свечаној церемонији су, уз представнике јавног и друштвеног живота, присуствовали и чланови колегијума министра одбране и начелника Генералштаба и припадници Министарства одбране и Војске Србије.

На дан када је пре 26 година јуначки погинуо, држава Србија је тим чином одала почаст последњем народном хероју Југославије и првом хероју Републике Српске.

Конституисан Издавачки савет „Војног ветерана“

ВЕТАР У ЛЕЋА

Скуп старешина јединица
и Команде Друге армије ВЈ

ЧВРСТЕ СПОНЕ ДРУГАРСТВА

Многе војсковође су истичале да су морал и другарство веома значајне карике у беоучугу који се назива борбена готовост, односно у последње време – оперативна способност војске. На линији таквих уверења присетимо се само стиха Петра Петровића Његоша „Бој не бије свијетло оружје, већ бој бије срце у јунака“. Разуме се свако време носи своје бремене и сваки став ваља прихватити с одређеним уважавањем и бити свестан нијанси које у себи носи. Ратно другарство обележено је посебним животним печатом и има нарочити значај.

Крајем октобра у ресторану Дома ВС припадници негдашње Друге армије Војске Југославије, односно јединица и команди које су у претходном периоду локариале на том простору, окупили су се да би евоцирали успомене на дане заједничког рада и дружења.

Скупу се обратио један од команданта Друге армије Божићар Бабић, генерал-пуковник у пензији:

„Част ми је и велико задовољство што и овом приликом могу да вас поздравим. Са нама је и негдашњи савезни министар одбране министар Велимир Радојевић и то ми је посебно драго. Ово је наш традиционални сусрет коме се, верујем, сви радујемо. Дружење и виђење другова, пријатеља и сабораца по много чему је прилика да се кроз непосредни разговор подсећамо на један део нашег радног века, када смо заједно радили у јединицама и установама Друге армије ВЈ.

Помињање Југославије и ВЈ испуњава нас поносом, али и тугом и сетом, јер су обе отишле у историју. Немамо чега да се стидимо или, како би наши стари

рекли, да се било коме помакнемо или пошенемо. Часно смо, издигнуте главе, радили читав радни век, а посебно када је било најтеже – у последњој деценији 20. века – бранећи државу и народ, коме смо се давно заклели. Премного је часних догађаја и личних судбина који су урезани дубоко у наша памћења. Имамо неку људску обавезу према свима с којима смо радили и према самим себи да то памтимо а за времена и генерације које долазе да најзначајније и запишемо. Нека и ово наша дружења остану записана. Док смо живи биће ми драго да се тога сећамо. Волио бих да наше састајање и дружење дуго и стално траје, да се не заборављамо у шуми проблема са којима данас живимо, којима смо окружени и којима смо окупирали. Зато предлажем да прихватимо сваку иницијативу за обогативања садржаја и посластица учесталости наших дружења, водећи рачуна о нашим физичким могућностима, нагласио је Бабић.

Негдашњи командант Друге армије упутио је речи захвалности Зорану Вучковићу и Драгану Лабану, који су у техничком смислу организације припремили тај сусрет.

И како то приличи нашем народу, уз иће и пиће, мирнодопски и ратни другови провели су у пријатној атмосфери неколико часова, евоцирајући успомену на минуле дане и кујући планове за блиску будућност. Тако је између осталог договорено да се сем традиционалних годишњих дружења уведу и сусретања на пола године. Наредни сусрет биће одржан у просторијама Удружења грађана „Милутин Миланковић“ у Београду.

З. П.

Крајем јуна, на седници Главног одбора Скупштине УВПС, донета је одлука о оснивању Издавачког савета „Војног ветерана“. На челу тог тела одређен је Симеон Туманов из новобеоградске организације, иначе у УВПС задужен за сарадњу са другим организацијама и удружењима. У Дому ВС 26. септембра одржана је прва седница Издавачког савета, којој је присуствовао и председник Љубомир Драгањац.

Прогласивши конституисање Издавачког савета Драгањац је говорио о досадашњој улози и задацима „Војног ветерана“, наводећи да је то гласило прихваћено у редовима војних пензионера и да одражава погледе и потребе те популације. Навео је и то да се „Војни ветеран“ чита и међу цивилима, што говори о његовој широкој тематској оријентацији и квалитету прилога. Колико је год квалитетан лист, још увек је недовољан тираж, па се позивају организације да масовније претплате чланство на једино гласило посвећено војним пензионерима. „Војни ветеран“ је место за сучељавање ставова и погледа унутар и изван Удружења. Похвалио је редакцију која је „освојила“ конкурс Министарства одбране пројектом о Кошарама. Удружење није задовољно бројем прилога из организација, па се позивају дописници и сарадници да се чешће оглашавају занимљивим текстовима о активностима месних, општинских и градских организација УВПС у „Ветерану“.

Симеон Туманов је говорио о томе у којој мери треба унапредити унутрашње информисање. Предочио је да Редакција треба да лоцира проблеме и да се одреди у односу на тежишне за-

датке Удружења. „Војни ветеран“ ће после неког времена послужити за писање званичне историје удружења, па у сваком случају треба водити рачуна да све пером и камером остане забележено.

Похвале за досадашњи рад чланова редакције упутио је Миле Глумац, председник надзорног одбора удружења. Предложио је да се „Војни ветеран“ позабави и темама попут текстова шта се мења у домаћем законодавству, а од значаја је за војне пензионере.

Остоја Поповић, члан извршног одбора ГО УВПС истакао је да је „Војни ветеран“ правовремено обавештавао војне пензионере о томе шта треба предузети како би остварили закинута права. Док у „Ветерану“ има шта се прочита, дотле у гласилу Фонда ПИО нема занимљивих прилога, а посебно недостају текстови о војним пензионерима. По њему „Ветеран“ веома успешно испуњава своју мисију и с правом би се могао појавити на тржишту штампе.

На састанку је покренуто питање слања „Војног ветерана“ у институције у којима се решава судбина војних пензионера, како би „проговориле“ праве чињенице о статусу и положају те популације. Наведено је да често „Ветеран“ иде из руке у руку, тако да је читаност много већа од броја штампаних прилога.

За састанак је припремљена анализа досадашњег рада редакције, назначени правци даљег деловања, а „инвентарисане“ су и теме, односно рубрике које негује гласило.

Свечани скуп пензионера у Врању

СВЕЧАНО
И РАДНО

У великој сали Дома Војске Србије у Врању поводом 24 године од оснивања организације УВПС 5. октобра организован је свечани скуп. Међу многобројним гостима били су бригадни генерал у пензији Зоран Лубура, командант 4. бригаде ВС пуковник Слободан Стопа, градоначелник Врања др Слободан Миленковић, мајор Игор Милановић начелник Центра министарства одбране Врања, мајор др Саша Димитријевић, начелник реферата за здравство 4. бригаде, Стојан Младеновић председник ГО СУБНОР-а Врање, Мирослава Трајковић председница Удружења пензионера града Врање, Срђан Декић директор Филијале републичког фонда ПИО Врање, Цвета Стриковић референт за културу и в. д. начелник Дома ВС, те представници експозитуре банке „Поштанска штедионица“ Врање Марија Тасић Трајковић и Милан Јовановић и Мирјана Тасић из „Генерали осигурање Србија“ филијала Врање.

Свечаност је отпочела интонирањем државне химне и одавањем поште преминулим колегама. Уследило је обраћање в. д. председника Општинске организације УВПС Врање Будимира Стриковића, који је најпре упutio речи добродошлице гостима и пензионисаним старешинама и корисницима војне пензије. Захвалио је команданту 4. бригаде ВС, управнику ресторана „Дедиње“ и свим члановима Општинског и Надзорног одбора на помоћи у припреми свечаности. Потом се осврнуо на историјат и развој Удружења и на улогу Удружења у заштити статуса корисника војне пензије из Врања. Било је речи и о остваривању закинутих права, о стамбеној ситуацији и другим проблемима који тиште војне пензионере.

Обраћајући се присутнима, Стриковић је још рекао:

—Наша жеља је да нас држава третира са уважавањем и поштовањем, јер смо униформу носили по 30-40 година. Извршавали смо све задатке који су пред нас постављани. Нека нам здравље буде приоритет, па тек све остало. Пензионисане старешине су биле, јесу и биће највеће патриоте и родољуби. Остајемо одани свом народу, Војсци и Републици Србији, нагласио је.

Градоначелник Врања др Слободан Миленковић поздравио је присутне и честитао 24-годишњицу Удружења, пожељевши војним пензионерима добро

здравље и успех. Посебно је био одушевљен организацијом свечаности с обзиром да је први пут присуствовао скупу војних пензионера.

Пуковник Слободан Стопа пренео је поздрав команданта КоВ генерал-потпуковника Милосава Симиовића. Нагласио је да ће када је год то могуће, припадници 4. бригаде ВС пружити помоћ у организовању програмских активностима врањских пензионера. На крају је нагласио да су Војска Србије и пензионисане старешине једна целина и да ће тако бити и убудуће, на обострану корист и задовољство.

Члан Главног одбора Удружења Воја Младеновић у краћем обраћању скупу, образложио је неколико актуелних питања, о којима је у претходном периоду расправљао Главни одбор.

Скупу су се потом обратили председник ГО СУБНОР-а Стојан Младеновић и председница Удружења пензионера града Врања Мирослава Трајковић.

На свечаности су уручена и признања. Повеља УВПС уручена је Воји Младеновићу, председнику НзОд ОпОрг, Плакета УВПС додељена је Јовици Димитријевићу, члану ОпОд, а захвалница УВПС - Градском одбору СУБНОР-а Врање, Ђорђу Илићу и Бобану Дејановићу, члановима ОпОд, Рајковић Мирослави, председници Удружења пензионера града Врања и Предрагу Трајковићу, капетану ВС.

Посебна захвалница УВПС додељена је пуковнику Слободану Стопи, команданту 4. бригаде КоВ, мајору Игору Милановићу, начелнику Центра МО Врање Илији Швеју, члану НзОд, Борићу Драгичевићу, члану Скупштине ОпОрг, Добивоју Манчићу, члану Скупштине ОпОрг, Јовици Јовановићу, члану Градског одбора СУБНОР-а Врање и Дејану Арсићу, спортском сараднику.

Књигом је награђен Зоран Бургић, члан Скупштине ОпОрг, а значком УВПС – Драгутин Димчевски, члан Скупштине УВПС Врање.

Свечаност је завршена музичким програмом у коме су наступили Слободан Јовановић музички педагог и виртуоз на хармоници и Кате Тасић члан Скупштине ОпОрг, заљубљеница изворних народних песама југа Србије, Косова и Метохије и Македоније.

Програм су водили Катарина Стефановић и Владимир Бранда.

В. Бранда

Обележавање годишњице УВПС
у Пироту

УСПЕСИ ОБАВЕЗУЈУ

Чланови градске организације УВПС у Пироту 23 године постојања и рада обележили су недавно у Градској библиотеци, месту којем се често враћају узимајући нове књиге за читање. Том догађају присуствовали су председник УВПС Љубомир Драгањац, начелница Пиротског округа Драгана Тончић, директорка „Дунав осигурања“ Мира Станковић, директорка Филијале ПИО Оливера Антић и власник апотеке „Снежана“ Снежана Тасев Живковић.

После минута ћутања у знак поште преминулим члановима Удружења, скупу се обратио Драган Петровић, председник Градског одбора организације УВПС у Пироту.

—Пре 23 године, на иницијативу ГО УВПЈ Београд и Координационог одбора у Нишу, уз присуство 68 чланова, одржана је прва скупштина општинске организације УВП Пирот. Четири године касније (1999) формиране су и месне организације у Димитровграду, Бабушници и Белој Паланци, чиме је активност Удружења обухватила пензионере на територији целог Пиротског округа. Променом статуса општине у град, наша организација променила је територијалну надлежност у Градску организацију УВПС Пиротског округа, навео је Петровић.

У наставку излагања председник градске организације навео је основне задатке Удружења којима су посвећени, посебно апострофирајући добру сарадњу са органима локалне самоуправе, институцијама система, предузећима и другим удружењима. Та организација обједињава рад 279 чланова, од чега их је у Пироту 225, Димитровграду – 14, Бабушници – 19 и Белој Паланци – 21. Места пребивалишта корисника војне пензије су четири града и 17 сеоских насеља.

Организација у Пироту се може посебно похвалити бригом о болесним члановима. Тако су представници Удружења посетили у њиховим домовима 20 болесних чланова, информисујући их о активностима УВПС и мерама које се предузимају на враћању урушених права војних пензионера. Удружење се укључило и у обележавање значајних датума из историје тог краја и Србије. Пет чланова је добило солидарну и хуманитарну помоћ која се обезбеђује из дела чланарине УВПС.

Председник УВПС Љубомир Драгањац у неколико минута сажео је актуелности о раду Удружења, наводећи све значајне податке везане за остваривање закинутих права. Било је то информисање из прве руке са много чињеница и важних података.

Појединцима који су својим радом у последњих неколико година то заслужили, уручена су признања. Тако су Плакетом УВПС награђени Бобан Лукић, Станиша Митов и Градимир Добрин. Захвалнице су додељене Борису Алексовском, Томиславу Петреском и Драгану Живановићу. Признања су уручена и институцијама у Пироту и појединцима с којима сарађује Удружење.

З. П.

Реаговање УВПС на недипломатски наступ америчког амбасадора

ВРЕЂАЊЕ ДОСТОЈАНСТВА НАРОДА

Удружење војних пензионера Србије оштро се супротставља некоректној, недипломатској и иритирајућој изјави америчког амбасадора Кајла Скота који је реаговао на недавно присуство министра одбране Александра Вулина скупу бивших старешина Команде Треће армије Војске Југославије у Нишу.

Амерички амбасадор Скот, на име, поделио је на свом *Twitter* профилу текст „Вашингтон поста“ са насловом „Српски министар одбране хвали осуђеног ратног злочинца“ и написао да „месеци рада на побољшању имиџа Србије у САД могу бити подривени једном изјавом“. Таквим поступком не само да је погазио дипломатска правила, већ покушава улогом татора да делује на одлуке Владе Републике Србије. У позадини таквог акта крије се и покушај ревидирања патриотизма код српског народа и делења лекције да ће сваки војник који брани народ и државу од агресије НАТО-а бити осуђен од суда који је инструментализовао западни војни савез.

Генерал Владимир Лазаревић је за наш народ частан и честит официр, јунак одбране СРЈ 1999. године, а чињеница да га је, без трунке кривице, по диктату моћника са Запада осудио квазисуд, чији је главни задатак да утамничи жртве агресије, а не оне који су, без дозволе Уједињених нација, у Србији дрско и безобзирно сејали смрт, довољно говори о моралу и острашћености агресора и његових слугу.

Место министра одбране је уз браниоце ове државе који су се храбро и одлучно супротставили армади 19 најразвијенијих земаља Запада.

Амерички амбасадор уместо да се у свакој прилици извини за сва зла које су војници САД 1999. године починили српском народу, понаша се као безобзирни робовласник судбина људи на овом простору, вређајући достојанство и дигнитет нашег народа.

Србија је слободна земља која се одлучно одупире сваком покушају поковања народа а официри који су бранили државу од агресора, ако устреба, поново ће стати на браник отаџбине.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у септембру 2017. године

УБЛАЖАВАЊЕ НЕМАШТИНЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 6. октобра 2017. године, размотрио захтеве достављене у септембр 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника:

ОпОр Земун СМ: 29.000,00 - по члану 9.122,58 динара,
ОпОр Панчево ГД: 29.000,00 - по члану 9.560,44 динара,
ОпОр Ђуприја СМ: 29.000,00 - по члану 8.222,83 динара,
ОпОр Крушевац ВР: 29.000,00 - по члану 12.243,16 динара,
ОпОр Краљево КЈ: 29.000,00 - по члану 9.264,82 динара,
ОпОр Крагујевац ВН: 32.000,00 - по члану 11.932,96 динара,
ОпОр Ужице МИ: 32.000,00 - по члану 8.924,47 динара,
ОпОр Прокупље ПМ: 32.000,00 - по члану 8.439,18 динара,
ОпОр Нови Сад МЈ: 26.000,00 - по члану 10.331,88 динара,
ОпОр Ужице ЈЖ: 32.000,00 - по члану 7.741,52 динара,
ОпОр Ниш ЈГ: 29.000,00 - по члану 11.171,50 динара,
ОпОр Звездара ЛГ: 29.000,00 - по члану 11.418,06 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника:

ОпОр Смедерево МБ: 15.000,00 - по члану 24.110,06 динара,
ОпОр Прокупље РЉ: 15.000,00 - по члану 18.178,50 динара,
Захтеви који буду достављени у времену од 1. октобра до 31 октобра 2017. године биће решавани почетком новембра 2017. године

Извршни одбор

Румуни и Бугари у посети Зајечарцима

ДАНИ СРДАЧНОГ ДРУЖЕЊА

Обележавање 24-годишњице УВП у Зајечару, организовано је 3. и 4. октобра у Зајечару у сали СПС, где се налази просторија Удружења. Поред многобројних чланова удружења, гостију из града и пријатеља УВПС, свечаној скупштини присуствовале су и делегације војних пензионера из Бугарске и Румуније. Делегацију Асоцијације војних пензионера из Румуније (град Турн Северин) предводио је бригадни генерал у пензији Јон Пана, из Крајове – пуковник у пензији Октавиан Кокочеану. Делегацију асоцијације војних пензионера Бугарске (град Видин) предводио је пуковник у пензији Венизел Петков. Овом приликом, на свечаној седници, асоцијацијама војних пензионера из Крајове и Видина уручене су плакете УВПС, као признање за досадашњу сарадњу и развијање добросуседских односа.

Након исцрпног излагања председника УВП Зајечар Љубомира Рељановића и поделе признања, чланови удружења и гости дружили су се уз скроман коктел.

Председника УВП у Зајечару и чланове делегација Бугарске и Румуније, примила је заменица градоначелника града Зајечара Марина Милић. У пријатном и срдачном разговору заменица градоначелника госте је упознала са личном картом града Зајечара, успесима и проблемима који су при-

сутни у том граду. Заменица градоначелника је изразила задовољство што УВП из Зајечара одржава сарадњу са сродним организацијама Бугарске и Румуније и изразила наду да ће се и даље одржавати пријатељски сусрети. У име гостију, бригадни генерал Јон Пана поздравио је заменицу градоначелника, изразио задовољство пријемом у градску кућу и захвалио на лепим жељама.

Према утврђеном плану, гости из Бугарске и Румуније, предвођени председником УВП у Зајечару, упутили су се у општинску Бољевац. Тамо их је примио заменик председника општине Бољевац, Жарко Видаковић. Он је гостима говорио о карактеристикама те мале општине, о привредном развоју и проблемима.

Гости су посетили локалитет Боговинске пећине. Уживајући у предивним дворанама у дужини од 700 метара, са пећинским накитима, гости из Бугарске и Румуније су рекли да ће, када се врате у своје земље организовати туристичка путовања, да и њихови грађани виде лепоте Србије.

Другог дана боравка, после пријема код директора Гамзиградске бање др Радета Костића, гости су обишли специјалну болницу. Сазнали су између осталог да велики број туриста из Бугарске током викенда посећује Гамзиградску бању и користи услуге те болнице.

У сали општине Мајданпек делегације је примио председник општине Дејан Вагнер са сарадницима и упознао делегације са специфичностима града, општине и рудника, досадашњим успесима и плановима за прераду бакра, злата и сребра.

Гости су посетили површински коп рудника, где их је дежурни инжењер обавестио о начину ископавања руде. Гости су

уз пратњу домаћина обишли велелепну Рајкову пећину, дугу 1500 метара. Словенци је упоређују са Постојинском јамом.

У Неготину где је делегацију примио заменик председника општине Бобан Стингић, иначе, војни пензионер, члан УВП у Зајечару.

После дводневног дружења, наши пријатељи из Бугарске и Румуније, изразили су задовољство програмом посете, захвалили на срдачном гостопримству и лепом дружењу. Бригадни генерал Јон Пана позвао је нашу делегацију у посету Румунији у Турн Северин, 25. октобра, када се обележава дан ОС Републике Румуније.

Драган Дабетић.

Нови систем одбране Србије

ДА НАМ ВОЈСКА БУДЕ БОЉА

Савремена армија, кадар и наоружање стварају се током дугог мирнодопског периода. Урушавање тог процеса и деградација војске ненадокнадив је губитак. Да се више никада не би поновила таква ситуација Војску Србије морамо већ сада да развијамо за могуће сукобе новог типа.

Знате ону школску тучу када група великих деचाка туче неког младог ученика, док други ђаци стоје око њих, жао им је оног малог и питају се због чега се још опире. Тако је некако изгледала и агресија НАТО-а на СР Југославију 1999. године. Да се више никада не би поновила таква ситуација, Војску Србије морамо већ сада да развијамо за могуће сукобе новог типа.

Политичка понављања да војску не спремамо за рат постају већ смешна јер зашто онда војска уопште и постоји? Чему онда војне вежбе, бојева гађања? Бојева гађања ради увежбавања спасавања цивила од поплава у Србији? Или, бојева ракетна гађања ради спасавања процеса помирења завађених племена у Централно-афричкој Републици?

Дакле, да се више не измотавамо, ми можемо рећи да не желимо рат, али нам он може бити наметнут. Наравно, паметна политика учиниће све да до рата не дође, али некада то постане и немогућ задатак који, како показује историја, не зависи само од нас.

Савремена армија, кадар и наоружање стварају се током дугог мирнодопског периода. Урушавање тог процеса, деградација војске ненадокнадив је губитак за сваку државу и њену спољну политику. Узроци због којих су почињали и вођени ратови на овим просторима нису кроз елиминисани, на делу своје територије, Косово и Метохија, Србија нема суверенитет, граница с Хрватском није и међународно-правно регулисана. Конкретни ризици могу бити и оружана побуна Албанаца на југу Србије, оружана дејства косовских снага безбедности против Срба на северу Косова и српских енклава, а у случају да КФОР не изврши своју обавезу да их заштити, ору-

жана побуна Албанаца у Македонији и преливање сукоба на простор Србије, сукоб с неком од суседних држава, сукоб с коалицијом држава на западном Балкану у контексту покушаја рушења Републике Српске, сукоб таквом коалицијом уз учешће неке од великих сила... потпуно нови сценарији изазова су регионални тероризам, пролиферација оружја за масовно уништавање, док су већ познати изазови мировне мисије под окриљем међународне заједнице и елементарне непогоде у земљи.

На основу предвиђених изазова организација Војске Србије захтева тројност: снаге за реаговање као одговор на безбедносне ризике велике вероватноће и високог ризика, главне одбрамбене снаге за одговор на безбедносне изазове средње вероватноће високог и средњег ризика и снаге ојачања, односно резерва за одговор на безбедносне изазове мале вероватноће и високог ризика. Класификација јединица на А снаге попуњене од 90 до 100 одсто, Б као главне одбрамбене снаге с мобилизацијско-командним језгром и делом технике и Р, односно резервне јединице. Време мобилизације јесте један батаљон у готовости од три сата, из 72. бригаде и „Кобре”, јединице А састава у готовости од 72 сата, јединице Б састава у готовости од седам дана и јединице Р у готовости од 20 до 30 дана.

Расподела надлежности између Министарства одбране и Генералштаба мора бити у складу са светским искуствима и нашим потребама, Генералштаб и све команде до нивоа бригаде да имају идентичну функционалну структуру са шест основних функција, кадровска, обавештајно-извиђачка, оперативна, логистика, обука и веза, те информатика. На нивоу батаљона

четири основне функције, као и подела сваке команде на четири дела према надлежностима. Наравно, основна организациона структура на бази фундаменталних принципа дужна да уради на плану безбедности и остварењу своје улоге у систему одбране и шта је држава дужна да обезбеди систему одбране за његово не-сметано функционисање.

Треба модернизовати и модел организације команди гарнизона, гарнизоних места, територијалних бригада и одреда, модел попуне јединица људством и техником, модел распореда војске по начелу „дисперзије у простору” ради заштите стратегијских рејона и објеката, затварања најугроженијих праваца и стварања услова за извршење мобилизације и оперативног развоја ратних јединица.

Димензионисање Војске Србије требало би извршити према концепту развијених држава, заправо, у складу са финансијским могућностима. То би било око 14.000 долара годишње по војнику, колико данас издваја Румунија. У периоду 1995-2002. издвајање за Војску Србије и Црне Горе била су 5,98 одсто БНП, после 2002. то је пало на нешто више од два одсто БНП. Хрватска данас издваја за војску око три одсто БНП-а, Финска скоро шест одсто БНП, Румунија 2,15, Бугарска 2,27, Мађарска 1,47, Албанија 1,13, Македонија 1,60 БНП.

Подаци о суседним армијама кажу да је уобичајена величина мирнодопске војске око 0,6-0,75 одсто броја становника, што би значило да би оптималан број припадника Војске Србије био око 40.000 до 45.000 људи. Капацитет нашег војишта је око 700.000 војника, или око 30 дивизија, што значи да би бројно стање наше ратне армије требало да буде најмање 120.000 припадника, иако се сматра да је повољан однос између мирнодопске и ратне армије 1:5. Према ЦФЕ споразуму ми имамо право на 120.000 војника, 1.025 тенкова, 850 оклопних транспортера, 3.750 топова, 155 борбених авиона и 55 борбених хеликоптера. Шта је све у међувремену бачено у старо гвожђе, истопљено, изрезано и продато, тек у маневарским снагама А класификација Војска Србије трабала би да има најмање 70 борбених авиона, МиГ-29, „орав” и Г-4, око 25 хеликоптера разних типова, најмање 300 тенкова М-84 и Т-72Б3, најмање 350 борбених возила пешадије М-80 и више од 350 система артиљерије.

С испоруком модернизованих авиона МиГ-29, модернизованих тенкова Т-72 и оклопних извиђачких возила БРДМ-2 из Русије, као и набавком нових европских хеликоптера, донекле смо зауставили пад техничке и технолошке моћи Војске Србије. Те набавке су несумњиво највеће повећање ватрене снаге војске на просторима Србије још од 1991. године. У односу на републике бивше СФРЈ Србија је војно супериорна, у односу на неке друге суседне државе пратимо корак, или смо у неким сегментима војне моћи бољи. Но, морамо бити свесни да нити један нови рат у техничко-технолошком погледу не започиње тамо где се прошли завршио. Наравно, није све у техници, али да не бисмо прошли као мали ђак, којег већи и старији стално туку, можда би требало погледати студију генерала проф. др Синише Боровића, др Божидара Форце, др Василија Мишковића и др Петра Станојевића...

Мирослав Лазански

Оклопни транспортер „лазар 3”

ИНТЕРВЈУ: генерал-мајор Ранко Живак, командант РВи ПВО

ИЗБОР „МИГОВА 29” ЈЕ НАЈРАЦИОНАЛНИЈЕ РЕШЕЊЕ ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

Набавка авиона ловачке авијације није никаква мода већ насушна потреба у циљу заштите безбедности Србије

Командант и пилот: генерал-мајор Ранко Живак

Наш свакодневни, мирнодопски задатак је контрола и заштита суверенитета ваздушног простора и спречавање угрожавања безбедности Србије из ваздуха. То је задатак највишег, стратегијског значаја а условљен је сталном експанзијом ваздушног саобраћаја и других активности у ваздушном простору Србије или у непосредној близини које могу бити усмерене против безбедности грађана и имовине на територији Србије. Кад то кажем, мислим пре свега на потенцијалне терористичке акте у виду отмица цивилних авиона или постављања експлозивних направа, затим на криминалне активности у виду илегалног превоза наоружања, војне опреме, наркотика, хемијског и другог отпада, људи и на крају, на војне операције и летове обавештајно-извиђачког карактера.

Примера ради, кроз наш ваздушни простор на годишњем нивоу реализује се од 400 до 700 летова с опасним материјалом. Замислите само какве би неслагљиве последице могле да настану по безбедност свих нас уколико не би могли да контролишемо такве летове, каже у разговору за „Политику” генерал-мајор Ранко Живак, командант Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране (РВ и ПВО) Војске Србије.

- У том циљу, ми развијамо своје способности и имамо стално задејствоване снаге у систему ПВО које, поред средстава за радарско откривање и праћење и ракетних система ПВО, сачињавају и авиони ловачке авијације. Њихова примарна намена је да непознату летелицу или летелицу која се не придржава најаве лета и инструкција контроле летења пресретну и визуелно идентификују ради доношења одлуке о даљем поступању. Визуелна идентификација је основни услов за предузимање било које мере присиле и у том смислу ловачка авијација је незаменљива. Када њу не би имали, ваздушни простор изнад Србије би у безбедносном смислу била „црна рупа” на европском небу што ми као одговорна држава не смо дозволили. У најкраћем, набавка авиона ловачке авијације није никаква „мода” већ насушна потреба у циљу заштите безбедности Србије - истиче генерал Живак.

Зашто сте се определили баш за авион МиГ-29?

Први разлог су досадашња искуства које смо стекли током вишестепене експлоатације авиона МиГ-29, његове тактичко-техничке карактеристике, борбене могућности и перформансе који у потпуности

обезбеђују извршавање задатака у оквиру система ПВО. Други разлог је у чињеници да је то у овом моменту најрационалније решење с аспекта трошкова. Наведени тип авиона се налази у нашем наоружању од 1987. године, имамо оспособљене пилоте и технички састав за одржавање, инфраструктуру, опрему за одржавање, техничку и летачку документацију и све то у овом случају није трошак. Прелазак на други тип авиона би захтевао да све напред наведено набављамо и плаћамо. Зато је изабрани модел набавке авиона којег већ имамо у наоружању, у форми донације, најрационалније и ефикасно решење до стварања услова за набавку нових вишенаменских борбених авиона.

Шта испорука шест авиона МиГ-29 значи за ловачку авијацију?

Уз испоруку шест авиона набављају се и потребни резервни делови и опрема за одржавање свих авиона МиГ-29. Преласком на одржавање према стању обезбеђује се максимална искориштеност временских и часовних ресурса авиона. Модернизацијом опреме на 1САО стандард - омогућује се летење по међународним прописима, а набавка савременијег наоружања обезбеђује се повећање борбених могућности. Све то ће за ловачку авијацију обезбедити висок степен исправности авиона, много већи налет пилота на годишњем нивоу и квалитетнију летачку обуку, већу ефикасност у извршавању наменских задатака и што је најважније - већу безбедност летења.

У делу јавности се могу чути опаске да су руски МиГ-ови поклоњени Србији „половини”. Шта година производње значи за авионе, колико се дуго ваздухоплови могу користити?

Колико дуго ће се неки ваздухоплов користити, односно, колики му је век употребе под одређеним режимом одржавања, прописује конструктор и произвођач. У оквиру тог века употребе морају се вршити прописани периодични прегледи различитог обима. Продужење века употребе је опет у надлежности конструктора и произвођача а исто се дефинише након утврђивања стања виталних делова конструкције и анализе параметара појединих система на авиону (команде лета, хидраулички систем, горивни систем и слично). За коришћење сваког авиона или хеликоптера, основно и опредељујуће није година производње већ стање конструкције и носећих површина а у оквиру тога, параметри који се односе на евентуално постојање замора материјала, прскотина, површинске или дубинске корозије и слично. У овом случају, стање наведених параметара је такво да омогућава даљу безбедну експлоатацију. Година производње највише говори о опреми (радио-навигацијска, комуникацијска, сензорска и друга електронска опрема) која је због сталног и интензивног развоја савремених технологија подложна застарелости. Опрема није ограничавајући фактор за експлоатацију и иста се мења и модернизује, начелно на сваких десетак година када се врши обнова ресурса авиона.

Милан Галовић

Активне и пензионисане
старешине тешко долазе
до крова над главом

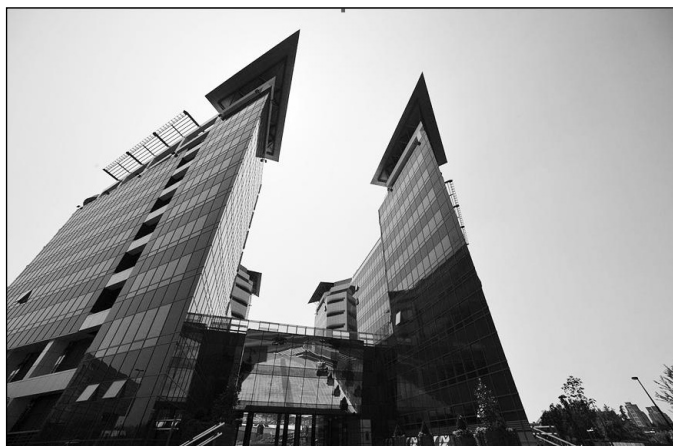
СТАН ОФИЦИРСКИ САН

Осим муке коју муче са свим осталим пензионерима због чињенице да ни после три године не знају када ће им бити укинута „привремено“ умањене пензије, већина војних пензионера и данас живи у касарнама и подрумима.

Војни пензионери су специфична категорија генерација трећег доба. Честе прекомане учиниле су да њихове породице - супруга и деца - нису запослени, пре свега због природе посла, јер нису могли да раде никакав допунски посао па су им пензије једино од чега живе. Због тога су мерама Владе да се све пензије веће од 25.000 динара пре три године умање, посебно погођени. Ту се пре свега мисли на пензионисане подофицире, чија су примања недовољна за покрива-

ње месечних трошкова, потврђују у Удружењу војних пензионера Србије.

Војни као и сви остали пензионери су у фискалној консолидацији јавних финансија поднели највећи терет. С обзиром на то да су и пре смањења имали мање пензије у односу на колеге исте школске спреме, звања и на истом радном месту (мисли се на државни сектор) и до 50 одсто, ред је да то сада, када се буџет пуни, изједначе са запосленима у државном сектору, каже у разговору за „Политику“ Љубомир Драгањац, председник Удружења војних пензионера Србије.

Суморна стамбена слика

- Гледајући са стране чини се да војни пензионери с времена на време, оправдано или неоправдано, туже државу. То је за сваког од нас, без сумње, изузетно тешко и мучно. Али је чињеница да је то једини начин за остваривање законом утврђених, а закинутих права. Правна држава подразумева поштовање закона и прописа – наглашава Драгањац.

Ј. Петровић-Стојановић

Радо Србин иде у војнике ВОЈНЕ ШКОЛЕ ПОНОВО У МОДИ

Након деведесетих када су војне школе у широком луку избегавале чак и деца официра, у последњих неколико година Војна гимназија, Академија, Средња стручна школа и Медицински факултет ВМА опет су веома популарнији међу младима.

Припаднице лепшег пола, које су пре три године први пут добиле право да се упишу у Војну гимназију, успешно су се избориле за своје место у Војсци. Пре две године, три девојке су проглашене најбољим кадеткињама Војне академије, а овог пролећа се, за место у Војној гимназији, надметало више девојчица него дечака. Пријемни испит је полагао чак 454 девојчица и 413 дечака, а места је било само за 100 најуспешнијих.

Иначе, сваке године све је већи број кандидата заинтересованих за упис у неку од војних школа. Ове године је укупно 1.733 младића и девојака полагао пријемни на једној од четири побројане школе, а примљен је само 251.

У Министарству одбране су се похвалили и све већим интересовањем за упис у Средњу стручну војну школу. У ову установу је ове године примљено 50 ђака који, по завршетку школовања, добијају подофицирски чин и аутоматски се распоређују на одговарајуће дужности. педесет ђака који, по завршетку школовања, добијају подофицирски чин и аутоматски се распоређују на одговарајуће дужности.

За пријем у војну школу нису неопходне само добре оцене, већ се оцењује здравствено стање кандидата и његова физичка спремност. Пријемни испит састоји се из неколико делова и подразумева проверу знања, физичку проверу, здравствене прегледе и психолошке процене. Пре уписа у

Кадети војне академије у парадном строју

Војну гимназију кандидати полажу тестове из математике и српског језика, а обавезна је психолошка и медицинско-здравствена процена. Провера физичких способности обухвата скок удаљ и трчање на 800 метара, а највише бодова ученицима доноси успех на пријемном из математике. Популарности војних школа знатно је допринела добро организована промоција ових установа и војног позива у основним и средњим школама - широм Србије.

Ј. Попадић

Прилози у овом броју, на 12, 13, и 14. страни објављени су у „Политици“ као „Тема недеље“

Бивши шеф Мисије ЕУ (ЕЗ) на Косову и Метохији Дитмар Хартвиг упозоравао канцеларку Ангелу Меркел:

НЕ ДЕЛИТЕ СРПСКИ НАРОД - КОСОВО ЋЕ БИТИ ПРЕСЕДАН

Водеће чланице НАТО и ЕУ су, у дужем периоду, подржавале терористичку ОВК на Космету. У савезу са њом, 1999. извршиле су оружану агресију против Србије (СРЈ), што је према принципима међународног права на које се ових дана позивају званичници ЕУ, злочин против мира и човечности! Дакле, земље и интеграције чији портпароли и данас тврде да се увек држе истих принципа и правно засноване (rule-based) политике, задале су највећи ударац светском правном поретку и Уједињеним нацијама од завршетка Другог светског рата.

ПИШЕ:
Живадин
Јовановић,
председник
Београдског
форума за свет
равноправних

Чини се да новији развој у Европи, посебно замах сецесионизма, отвара простор, да не кажемо, позива на нека подсећања. Ова која следе, бацају светло на улоге ЕУ (ЕЕЗ), САД и Немачке. Колико су се руководиле принципима међународног права и демократије? Колико су цениле извештаје својих (скупих) мисија на Космету (KDOM, KVM, ECHM) о реалностима на терену? Колико су браниле право на самоопредељење и људска права, а своје геополитичке интересе? Колико су водеће европске земље водиле самосталну политику у интересу Европе?

Стратегије се споро мењају па подсећања на претекло време може бити и кључ за боље разумевање интереса и улоге ЕУ у текућим преговорима у Брислу.

Поводом двоструких аршина ЕУ према сецесионизму на Космету и у Каталонији Влада Србије спрема поруке владама 22 чланице ЕУ са питањима тражећи објашњење. Подсећања на ранија искуства могла би помоћи предвиђању реакција.

Водеће чланице НАТО и ЕУ су, у дужем периоду, подржавале терористичку ОВК на Космету. У савезу са њом, 1999. извршиле су оружану агресију против Србије (СРЈ), што је према принципима међународног права на које се ових дана позивају званичници ЕУ, злочин против мира и човечности! Дакле, земље и интеграције чији портпароли и данас тврде да се увек држе истих принципа и правно засноване (rule-based) политике, задале су највећи ударац светском правном поретку и Уједињеним нацијама од завршетка Другог

светског рата. Политика влада тих земаља и њихових интеграција током југословенске и косметске кризе, охрабрила је ширење сецесија, експанзију исламског екстремизма, вехабизма и тероризма у Европи и свету. Игноришући и кршећи принципе Завршног документа из Хелсинкија, Повеље УН и међународних конвенција и уговора, оне су изазвале трајну нестабилност у најосетљивијем делу Европе. Сада врше притисак да Србија коју су рушили, обмањивали и понижавали признањем насилног отимања државне територије, изрежирале једностране, илегалне сецесије Космета, све то избрише, заборави „у интересу своје европске будућности“. Каква је будућност на таквим темељима?!

Трагични резони комесара и портпарола ЕУ

Сепаратистичко-терористички дух којег су водеће земље НАТО-а и ЕУ пустиле из боце 98/99 на Космету, ради остваривања геополитичких циљева САД и неких европ-

ских сила, Немачке, Велике Британије, на пример, шири се Европом, док ЕУ и НАТО верују да ће га новим жртвовањем (интереса) Србије вратити назад, спрати љагу са себе и оживети своје поткопано јединство! Резони да је истина оно што комесари и портпароли ЕУ прогласе за истину представља трагедију за Европу. Доминација таквих резона спречава разумевање историјског вртлога у коме се налази Стари континент!

„Рат против СРЈ је вођен да би се исправила једна погрешна одлука генерала Ајзенхауера из времена Другог светског рата. Због тога се, из стратешких разлога тамо накнадно морају стационирати амерички војници“. Такво објашњење америчких представника на конференцији НАТО-а крајем априла 2000. у Братислави, забележио је Вили Вимер, бивши државни секретар у Министарству одбране Немачке, у свом извештају канцелару Герхарду Шредеру, 2. маја 2000. године.

Прва тачка у том извештају тиче се захтева САД да савезници (чланице НАТО-а) што је могуће пре признају „независну државу Косово“, а последња да „право на самоопредељење има предност у односу на сва друга“. Откуда данас референдум о отцепљењу у Каталонији?

У Вимеровом извештају забележен је и амерички став да је напад на Југославију „преседањем на који се свако може позивати у свако доба и на који ће се позивати“. По ставља се питање о каквој принципијелности и правно заснованој политици се ради када се агресија кршењем Повеље ОУН проглашава за преседањем, а једнострану сецесију као резултат агресије као - „уникатни случај“?!

Сведочанство о припреми рата у Југославији

Немачки дипломата на високом положају Дитмар Хартвиг, шеф мисије ЕУ (ЕЕЗ) на Косову и Метохији (ECHM) уочи агресије НАТО-а, преноси оцену из врха Мисије за верификацију KBM (Kosovo Verification Mission) на чијем је челу био амерички дипломата Вилиам Вокер: „Не постоји висока цена за распоређивање НАТО-а на Косову. Свака цена је прихватљива“. ОЕБС

Човек чија је функција била припремање рата, а наводно је, са мисијом коју је предводио, требало да спречи сукобе: Вилиам Вокер

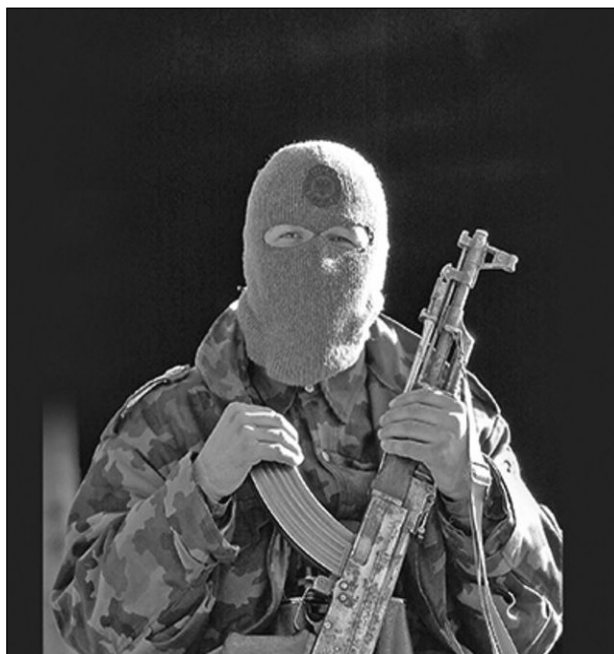
„правно“ и „принципијелно“ покрива ту „цену“.

У свом писму канцеларки Ангели Меркел, од 25. октобра 2006. године, Хартвиг, поред осталог, каже: „Ни у једном једином извештају (ЕСММ) између краја новембра и евакуације (ЕСММ, КВМ) непосредно пред избијање рата, нема ни речи о већим или систематским злочинима Срба над Албанцима, нити се макар у једном једином говори о геноциду или сличним злочинима... Насупрот томе, у мојим (ЕСММ) стално се понављало како, с обзиром на све учесталије напада УЧК/ОВК на српске извршне власти, њихове безбедносне снаге и снаге реда показују значајну уздржаност и дисциплину. То је био јасан и увек изнова подвлачен циљ српске администрације – да се што доследније придржава одредаба споразума Милошевић – Холбрук (од 13. октобра 1998.) како се међународној заједници не би пружио разлог за (оружану) интервенцију. У фази преузимања регионалне канцеларије у Приштини, колеге из других мисија – КДОМ, САД, ВБ, Русија итд. – су ми потврђивале да су постојале велике „разлике у перцепцији“ између онога што су поменуте мисије (а делимично и амбасаде) јављале својим владама и онога што се ове давале медијима, јавности односних земаља. Та неусклађеност се, на крају крајева, може разумети само као део припрема рата против Косова/Југославије. Јер, до мог одласка са Косова није постојало оно што су неуморно тврдили медији, али са ништа мањим интензитетом и политика. Сходно томе, до 20. марта (1999.) није било повода за војну интервенцију, те су тако и све мере међународне заједнице које су уследили биле нелегитимне.

Колективно понашање земаља чланица ЕУ пре и након избијања рата свакако даје повода за озбиљну забринутост, зато што је изостала истина а веродостојности међународне заједнице нанета штета. Но, оно до чега је мени овде стало, јесте искључиво улога СР Немачке и њено учешће у том рату и њеној политичкој тежњи да се Косово отцепи од Србије...

Независно Косово подручје немира

Из дневних политичких вести протеклих месеци постајало је све јасније да Немачка, не само да подржава америчку жељу за независношћу Косова, већ и да се активно бави поделом Срба... Ви се можете сматрати одговорном за то. Нарочито Ваш министар за иностране послове који, заправо, тачно зна шта се дешавало на Косову и који и данас следи Ваше политичке директиве неуморно заступајући независност Косова, а тиме и отцепљење Косова од Србије. Упутите га да се заложи за стабилно решење косовског питања које је у складу са међународним правом... Само уколико све државе поштују важећа права, може бити основа за заједнички живот свих народа. Постане ли Косово независно, оно ће остати место немира... Дајте свој допринос томе да се косовско решење постигне на основу донете резолуције УН (1244) по којој Косово остаје српска покрајина. Америчка жеља и активно настојање да се оно отцепи од Србије и оствари пуна независност Косова, односно, косовских Албанаца, противни су међународ-

Снаге терористичке ОВК готово свакодневно су нападале припаднике војске и полиције. Када се против комшија примењује злочин било је обавезно маскирање терориста

ном праву, политички депласирани и, уз то, неодговорно скуп...

Отцепљење Косова од Србије на основу етничког критеријума, представљало би опасан преседан и сигнал за друге етничке заједнице у другим земљама, па и у чланицама ЕУ, које би, с правом, могле захтевати „косовско решење“ – закључује своје писмо канцеларки Меркел, бивши шеф мисије ЕУ на Космету (ЕСММ) Дитмар Хартвиг.

Толико о „хуманитарној интервенцији“ и бризи за заштиту права албанског становништва као одликама „уникатног случаја Косова“. Америчка војна база „Бондстил“ недалеко од Урошевца, сасвим случајно, једна је од највећих америчких војних база ван територије САД! А узнемиреност да случајно не буде шпијунирана из Српско-руског хуманитарног центра у Нишу само потврђује да је њен „мандат“ строго локалан и привремен!

САД, ЕУ и НАТО, а не Србија, су, након

оружане агресије 1999, заледили конфликт држећи га под ледом пуних 18 година па сада захтевају да га Србија „одледи“. Како? Србију су обавезали да изврши све обавезе инсистирајући на правној обавезности тог документа, а себе и Албанце ослободили од сваке обавезе. Закључили су да целовита примена резолуције СБ УН 1244 значи очување целовите Србије а то не желе јер не одговара геополитичким комбинацијама! Поготову, што се сада Запад нашао у транзицији из које не може изаћи моћан какав је био у периоду униполарног светског поретка. Спас за своје интересе виде тако што ће принудити Србију да са Приштином потпише „правно обавезујући споразум“, призна насилну сепарацију, легализује агресију извршену 1999. године, прихватити последице етничког чишћења Срба с Космета па чак да, индиректно, прихвати и одговорност за све то!

Одбрана Србије у рејону карауле „Кошаре“

ЈУНАЦИ НА ПОСЛЕДЊОЈ СТОПИ КОСМЕТА

Пресудно за решавање граничних инцидената и укупних прилика на Косову и Метохији било је формирање истуреног командног места Приштинског корпуса 16. априла 1998. године у Ђаковици, где је био генерал Лазаревић, у то време начелник Штаба Корпуса. Строго смо поступали по Правилу граничне службе, чак и ноћу. Зауостављали смо их како је прописано, а они су то злоупотребљавали. Чим чују глас, бацали су бомбе. Срећом, ниједан наш војник тада није страдао. Имали смо врхунски обучену војску.

Одбрана почива пре свега на људима. Један од храбрих старешина што су одиграли кључну улогу у стварању еластичног, а непролазног бедема, био је Драгутин Димчевски, у оно време заменик команданта 53. граничног батаљона, а данас потпуковник у пензији. Цео радни век посветио је часном занимању, почевши као водник после завршене Артиљеријско-под-официрске школе 1970. године у Задру.

Три пута је ванредно унапређиван у виши чин, што је реткост. Рођен је у селу Равно Куманово код Куманова. Све време службовања био је у трупи, почевши од Лесковца, а најдуже времена провео је на Косову и Метохији. Од војника и старешина чули смо да је Драгутин искуством које је стекао на ратишту у Хрватској одиграо значајну улогу у успешној припреми и одбрани карауле *Кошаре*. Његово акумулирано знање, практични савети и умешно командовање спасили су многе животе и учинили да и у најтежој ситуацији одбрана не попусти.

О службовању на граници према Албанији Димчевски каже:

Године 1998. када су ме поставили за заменика команданта 53. граничног батаљона, а за команданта дошао Душко Шљиванчанин из Урошевца, градили смо састав који ће одговорити на све изазове и претње. Наши међусобни односи заиста могу да послуже као пример. Пре тога обављао сам дужност помоћника за позадину. Због одсуства Томислава Петровића у више пута сам ангажован и улози заменика команданта, каже популарни Димче, који је граничну службу и тамошњу границу познавао у прсте.

Више од 60 илегалних прелазака границе

Сада већ чувени, а по многим херојски 53. гранични батаљон вршио је линијско обезбеђење државне границе, то јест одбрану у одсеку одговорности од 69,9 километара, десно планина Богићевића, а лево Паштрик. Обимне и сложене задатке извршавале су две граничне чете на девет стално поседнутих караула и четири летње, које су поседане у рано пролеће а напуштале касно у јесен. У „надлежности“ 1. чете биле су стално поседнуте карауле: *Кожњар*, *Генерал Павле Илић*, *Кошаре* и *Морина*, а летње – *Бошко Жиловић* и највиши врх *Ђеравица* (2656м). Друга гранична чета била је распоређена у пет караула: *Митар Војиновић*, *Дева*, *Ћафа Прушит*, *Годен* и *Дејан Радановић*, а лети се користила караула *Ликен*. После погоршања ситуације, посед-

Потпуковник Драгутин Димчевски у патроли дуж граничне међе

нута је и караула *Зулфај* (између караула *Ћафа Прушит* и *Годен*) да би боље затворили државну границу за прелазак илегалних група. Караулу *Бошко Жиловић* у претходном периоду спалили су албански терористи. *Ђеравица* је била монтажни објект. И ту караулу су спалили. Онда је направљена брвнара. Караулу *Ликен* готово су уништили терористи. Командно место граничног батаљона било је у Ђаковици, где је размештена Команда батаљона са Четом за обуку граничара, Одељењем везе и Позадинским водом.

Посебно тешка година за припаднике тог батаљона била је 1998, када је спречено више од 60 илегалних прелазака границе. Годину раније (1997) у Албанији је дошло до непослушности војске (вероватно ће непристрасна историја утврдити да ли се то догодило спонтано), када су албански граничари напустили карауле, оставили наоружање, муницију и минско-експлозивна средства. То наоружање долази у руке разних група које планирају да га пребаце на Косово и Метохију. Да би то учинили, морали су негде да ускладиште оружје и муницију. За то су користили своје напуштене карауле.

—Након напуштања караула, нашли смо

се у ситуацији да сами, са наше стране, обезбеђујемо државну границу. Било је то много теже одговорније и ризичније. Године 1998. након тих дешавања, илегално са простора Космета мештани-илегалци из села Градова покушавају и успевају да пређу на територију Албаније. То чине у мањим групама, када је владало невреме, праћено кишом и снегом и под окриљем ноћи. Као мештани знали су сваку стазу и богазу. Имали су веома организовану осматрачку службу. Пратили су сваки наш покрет. Наше мерења са сваке тачке, користили су за прелазак међе. На територији Албаније имали су организован прихват, смештај, исхрану... Наоружавају их, организују им обуку. Они Албанци са Космета који су одслужени војни рок имали су обавезу само да обаве гађања. Ми смо са наших осматрачница, са границе, све то непрекидно пратили. Вежбе су изводили углавном дуж границе јер су проигравали ситуације у којима ће да дејствују. Ми смо правили планове како да то спречимо. Заробљени терористи су нам потанко пренели шта се радило у Албанији. Али Албанци са Космета нису добијали оружје бесплатно. Морали су дебело да га плате. У заграничном појасу Албанија им је

дозволила нормалан боравак. Ми смо се нашли у неком смислу у сендвичу – и с једне и с друге стране били су терористи. Знали смо да морамо усе и у своје кљусе, прича Димчевски.

Од терета хеликоптер није могао да полети

Први прелазак веће илегалне групе догодио се 16. априла 1998. године, у рејону карауле *Маја Чобан*. Водила се права борба, терористи су имали приличне губитке. Наши граничари су запленили већу количину наоружања и минско-експлозивних средстава. Тада је, сходно билатералном споразуму, требало да Мешовита албанско-југословенска гранична комисија изврши увиђај. Али наши суседи се нису појављивали. Уместо тога они су са територије Албаније отварали ватру на старешине наше војске. Вероватно су хтели су да изазову провокацију, да наши граничари отворе ватру. Можда је то био и њима преко потребан окидач за почетак агресије НАТО-а на СРЈ.

У рејону карауле *Кошаре* 23. априла пресечен је поход велике групе терориста. У љутој борби двадесетак њих је погинуло. У групи је било више од 150 људи. Веома наоружани. Кренули су да из Албаније пренесу наоружање. Заплењено оружје смо хеликоптером пребацили у Ђаковицу. Од превеликог терета хеликоптер није могао да се подигне. Морали смо да истоваримо део наоружања. Пребацили смо га из два пута. После тог инцидента, у рејону карауле *Генерал Павле Илић*, разбијена је мања група.

Строго смо поступали по Правилу граничне службе, чак и ноћу. Зауостављали смо их како је прописано, а они су то злоупотребљавали. Чим чују глас, бацали су бомбе. Срећом, ниједан наш војник тада није страдао. Имали смо врхунски обучену војску. Добро смо посели осматрачка места. Квалитетно се радило. И касније су се ређали инциденти, али највише на караулама *Кошаре* и *Морина*. Све до августа 1998. године на нашој страни нисмо имали погинулог војника. У августу је у рејону карауле *Кошаре* смртно је страдао војник по уговору *Далибор Димов*, из *Пирота*, који је био на испомоћи. Погинуо је од ватре из заседе. Када су шиптарске наоружане групе схватиле да не могу тако лако да пређу државну границу, покушавали су у мањим групама, дуж границе и на мањој дубини да поставе заседе, сачекају наше граничаре који се крећу, отворе ватру по њима и пребаци се на територију Албаније. То је кршење споразума. Албанију за то нико није оптужио. Изненађен сам се да Албанија никада није оптужена као саучесник у тероризму, напомиње Димчевски.

Терористи нису упадали у велику дубину наше територије, јер су знали да неће моћи да се извуку. Када су наши војници патролирали возилом, кретали су се макадамским путем, али су се задаци извршавали најчешће пешице. Граничари су стално мењали места, заседе организовали увек у друго време.

На све стране заседе и mine терориста

За нас је најкрвавији дан био 30. септембар (1998), када су у близини караула *Морина* и *Кошаре* терористи поставили заседе. Према караули *Морина* био је миниран

Генерал армије Драгољуб Ојданић*

ОДСУДНА ОДБРАНА ЗЕМЉЕ

Српски народ је током дуге историје јунашвом и светлим оружјем освајао слободу, коју су му стално одузимали туђини. Од Косовског боја до данашњих дана, много је бранилаца домовине, части и достојанства које би за нарочите заслуге могли окитити највишим одличјем. У нашем народу је неписано правило да се нејач и територија бране до последње капи крви. Зато је некако и уобичајено да се неко прочује по јунаштву.

Херојства су у великом броју случајева поновљена, само на другачији начин, током одбрамбеног рата који смо 1999. године водили против неупоредиво јачег агресора (19 најразвијенијих земаља света). Војници и старешине карауле *Кошаре* нашли су се на правцу покушаја снага стационарних на граници Албаније да продру на територију СРЈ, односно Србије. Била је то дуготрајна и беспштедна битка у којој су наши младићи показали зрелост, јунаштво, храброст, патриотизам, изграђене војничке вештине, максималну спремност и одлучност да бране и одбране своју земљу. Знали су да је иза њих њихова лепа Србија и да непријатеља могу зауставити само одсудном одбраном. У томе су и успели. Како, прошло је много времена да би неко припитао командира карауле, командира чете и вода, команданта граничног батаљона или легенде овог рата, генерале *Делића* и *Лазаревића*. Многи су положили живот на олтар отаџбине, на чему им се дубоко клањамо. Све док дишемо, чинићемо све да не буду заборављени, а њихове заслуге минимизоване.

Кошаре и друге карауле на југословенско-албанској граници су биле поприште многобројних напада албанских терориста и пре отпочињања агресије, а нарочито током 1998. године, чинећи непопустљиви бедем. Наши војници њихови командири и команданти храбро су и зналачки одолевали свим нападима.

Истине ради, караула *Кошаре* није била једина где је испољено херојство током 78 дана злочиначке агресије и рата 1999. године. Добро је што се бавите овом темом. Надам се да ће Генералштаб Војске Србије коначно инсистирати да се у медијима појаве имена људи што су у току агресије успешно командовали јединицама које су им поверене. У то време, са правом, скоро 80 одсто медијског простора заузимао је Приштински корпус, његове команде и јединице и командири из тог састава. Одједном, новоуспостављена власт, буквално то забрањује. Данас се има утисак као да Војска Србије нема свој континуитет, а о величанственим успесима војске СРЈ, нико не говори. Заборављена је... Требао је да се појави садашњи министар одбране да о неким питањима отворено проговори, а они који су носили генералске чинове ћуте. Уверен сам да ће Министарство одбране и господин Вулин, подржати и подупрети напоре да о свим јунаштвима наших бранилаца и уопште становништва из минулих ратова се остави трајан траг у историји нашег народа.

„Војни ветеран“ редовно читам и овом приликом исказујем похвале за одабир и квалитет прилога што се објављују у том гласилу. Мисија Редакције је заиста племенита и високо професионална у смислу поштовања истине, правде и љубави према отаџбини.

*Начелник Штаба Врховне команде током рата 1999. године

Начелник Штаба Врховне команде генерал армије Драгољуб Ојданић

пут. Око 10,15 часова заставник *Бундало*, који је био у рејону карауле *Маја Чобан*, са пет војника кренуо је моторним возилом да снабде караулу *Маја Чобан*. Наплетели су на противтенковску мину. Возило нагазило две мине. Десним током, где је био заставник, и задњим левим. Возило потпуно уништено, заставник тешко рањен и после неколико сати борбе за живот преминуо. Пет војника је рањено али су преживели. О инциденту је одмах јављено Команди Приштинског корпуса. Послали су хеликоптер и медицинску екипу, али заставнику није било спаса. Догодило се то на око 500 метара од

карауле, на делу пута који пролази поред саме граничне линије, испричао нам је Димчевски.

У току ноћи терористи су ушли на нашу територију око 150 до 200 метара од граничне линије. Тада је патрола са командиром извиђача капетаном *Лозицом* на челу упала у заседу. Предузели смо све мере безбедности. Ишли су пешице. Возило без војника. Када су дошли до места заседе, сели су у возило. Ту се није очекивана заседа. Отворили су ватру из свег наоружања. Погинуло је пет војника: *Владимир Радојчић*, *Илија Павковић*, *Миладин Годурић* (на редовном

одслужењу војног рока), Милош Павловић и Мирослав Јоцић, војници по уговору. Капетан Горан Ложица је био тешко рањен. Успео је да искочи из возила и да се откопља у провалију. Једва смо га касније пронашли и након указане помоћи извукли хеликоптером на лечење.

Након тога извучени су погинули. На путу је пронађена мина која је постављена ако не успе заседа. Возач Горан Симић и заставник Далибор Дражић су остали живи.

Тада је на караулу *Кошаре* отишао мајор Драгутин Димчевски и тамо остао 10 дана, од 3. до 13. октобра.

Пресудно за решавање граничних инцидената и укупних прилика на Косову и Метохији било је формирање истуреног командног места Приштинског корпуса 16. априла 1998. године у Ђаковици, где је био генерал Лазаревић, у то време начелник Штаба Корпуса.

У рејону карауле *Ликен*, планина Паширик, 14. децембра покушала је границу да пређе до зуба наоружана терористичка група. Имали су много пара, ваљда им је преостало пара после плаћеног оружја у Албанији. Дакле, формирали су јединицу коју могу у будућности да употребе против Војске Југославије. У том окршају ликвидирано је 36 терориста, а њих девет заробљено.

Ређали се гранични инциденти. Месечно је у просеку било пет граничних инцидената.

„Спавачи“ чекали мучки да ударе

Стварана је терористичка војска коју је посетио и чувени „мироворац“ Ричард Холбрук. Испред и иза граничара били су „спавачи“. Чекали су моменат када ће мучки да ударе, уз помоћ авијације НАТО-а.

После рата сусретао сам се са ставовима лаика да наши војници нису били довољно обучени за вођење борбених дејстава. За граничаре се бирају младићи прве категорије. Ако се током обуке покаже да војник није спреман за границу, премешта се у позадину. Прво су обучавани у центрима за обуку. У батаљону их је потом чекала напорна десетодневна обука, након чега их распоређујемо на карауле, где опет имају обуку. Науче о конкретним патролама, куда се крећу, који су задаци. После се укључују у патролирање, али са искусним војницима. Када је избио рат имали смо четири партије војника: мартовску, јунску, септембарску и децембарску. Мартовска генерација је већ била прекаљена.

Чуле су се и тешко интониране речи: пала караула! Па реч је о објекту који служи за смештај, одакле се на задатке упућује људство.

Наш батаљон је пред агресију бројао 892 војника, 39 старешина из те јединице и 30 старешина на испомоћи. На свакој караули било је по седам старешина, а на неким по пет. Формацијом су на караулама предвиђена по два подофицира: командир и заменик. Нигде на челу било ког граничног органа није био десетар. На тешким дужностима смо мењали старешине јер је ситуација била таква. У заседама су проводили целу ноћ.

Зграда карауле *Кошаре* изграђена 1990. године, као савремен објекат, да људство да дуже време може да преживи самостално у тешким условима. Били су обезбеђени и смештај и исхрана и централно грејање и... Налазила се на надморској висини 1060

метара, на око 250 метара од граничне линије у једној увалици. Удаљеност те карауле од Ђаковице је износила је 32 километра. Војници и старешине су „на души“ имали д 7,1 километра дугу границу, од граничног камена Ц2 до Ц4. Ранија зграда караула била је на тридесетак метара од граничне линије, вели Димчевски и наставља:

Караула се налази на пошумљеном брдско-планинском терену, са испресецаним земљиштем. За разумевање укупне ситуације веома је важно знати да територија Албаније надвишава терен на којем се налази караула. Због пошумљености тај предео је пешачких стаза које су мештани знали да користе. Иза нас је била веома неповољна

са терена и упознао ме шта је запазио. Уз помоћ мотороле чујем, 9. априла изјутра, нападнута је караула *Морина*. Одлазим на КМ и ту са командантом Шљиванчанином проводим кратко време у сагледавању пристиглих података. У међувремену јављају да је нападнута и караула *Кошаре*. Помоћним снагама, нападом, на караулу *Морина* покушали су да заварују праве намере. Уследио је напад на *Кошаре* и пробој на том правцу. Тактички правац води преко *Морине* - Ђафа Прушта и Годена. Кренули су пешадијским снагама. Имали су артиљеријску подршку из Албаније и авијацију НАТО-а. Истовремено се све окомло на нас: авијација НАТО-а, плаћеници, албанска регуларна војска. Сви против нас. Кад је кренуо

Радна карта коришћена током 1998. године

ситуација за одбрану. Из свих караула пре агресије НАТО-а ми смо све углавном иселили у земуницама које смо припремали у рејонима одакле су упућивани органи на одређене тачке. Агресија, а нарочито копнена, није затекла наше граничаре на караулама. Да смо хтели, вероватно никада не бисмо могли да одбранимо караулу јер је све њих гађала авијација, а и терористи свим расположивим средствима. За дејство по нама користили су топове, минобацаче, ручне бацаче...

Варка на помоћном а напад на главном правцу

Командант батаљона Душко Шљиванчанин отишао је 6. и 7. априла на караулу *Кошњак*, па на *Кошаре* сагледао стање и линијски дошао у рејон карауле *Морина*. На територији Албаније се нису примећивали никакве активности које би указивале да ће нешто брзо да се деси. За нас није било ни суботе ни недеље. Шљиванчанин се вратио

напад на *Кошаре* договорили смо се да одем до *Кошара*. Имао сам пинцгауер и три војника за обезбеђење Николу Мачака из Херцег Новог, онда Буда Шљивића и Владимира Бјелана, који је 11. априла рањен.

Узео сам још једно возило у којем су били водник Златко Николић и неколико војника. Шљиванчанин је кренуо на караулу *Морина*. За око 45 минута стигли смо до *Кошара*. На караули, у непосредној близини објекта, на путу је био трактор. Нисмо могли да га заобиђемо. Наредио сам возачу да склони возило. Вратио га је мало назад у поток, да буде ван домаћаја дејства. Онда сам сагледао стање. Водник Владан Аврамовић је дејствовао. Битка у његаћем. Тражио сам кратки пресек од командира караула. Онда сам отишао на најсевернију тачку, 50 метара од граничне линије, где је био командир Саша Радојевић и његов десетар Шарац. Нису знали терористи да је тамо положај. Заправо уредили смо га када сам боравио на караули 27/28 марта. Наредио сам да се

то уради ноћу, да нико не зна. Одатле су непријатељу нанети највећи губици. Жао ми је што то није реализовано на Раша е Кошарес. Напади су жестоки. Не знаш чиме не дејствују и с чиме те не туку. Напад је из правца Албаније био фронтални, али су главни удари били на три правца. Најпре на правцу Падежа, па стара караула Бора Вукмировић - Раша Кошарес (нама десно крило). Други правац према глави - наша нова караула (на средини) па положај на којем је био водник Саша са својом дружином. Десним крилом нападали су према граничном камену Ц4 - Маја глава, где је био водник Иван Васојевић.

Наше снаге, десно крило Љивади и Шабанит - водник Мирко Мајић. До њега Раша е Кошарес ТТ 1385, а кодирано - тачка 601. Тамо је био водник Живковић. На Глави код карауле водник Саша Радојевић. На Ц4 Маја Глава водник Иван Васојевић, Код минобацача, одељење у кругу карауле, водник Владан Аврамовић. Свуда смо имали земунице. У једној су са војницима били командир карауле Дејан Агочевић и заставник Драгољуб Стојанов, у спремности за интервенције на одређеном правцу. Са тих тачака се могло добро осматрати и дејствовати по непријатељу.

Тешке борбе и упорни напади

Војници су били будни. Када сам дошао горе, као најстарији по чину и положају (и по стручној поткованости, додајемо ми) преузео сам команду. Тог дана (9. априла) на Велики петак цео дан смо пружали отпор. Негде касније у појачање нам долази 30 војних полицајаца са мајором Иличић Ђурицом на челу. Распоређени у три групе, полицајци су дали максимални допринос успешности у одбрани.

Почели су прво артиљеријом да гађају по Раша е Кошарес. Поклопили су нас са безброј мина и других пројектила. Након тога кренули су у напад пешадијом. Напали су Ц4, где је Васојевић. Ту се водила тешка борба. Нисмо имали рањених. Васојевић је одолевао нападима све док је имао муниције. Успео је да заустави напад и врати непријатељске снаге на полазни положај. Вероватно се тада инфилтрирала група терориста. Он одлучује да се мало повуче. Нажалост мотороле су нам биле рак-рана. Имао пет моторола за 10 различитих борбених положаја. Отказују. Немамо везу ни с њим. Не чујем да пуцају. Не знам шта се догађа. Одлучујем и интервенишем у том правцу, јер не знам каква је ситуација на Ц4. Упућујем водника Аврамовића који је истрошио мине да са 25 војника интервенише. Док је веза радила, добио је задатак да буде опрезан. Снег, хладно зима се увлачи у униформу. И дан- данас осећам ту хладноћу. Одлази Аврамовић тамо и налази разбацане мине, бомбе и... напуштени положај. Поседа га између 16 и 17 часова. Терористи не нападају више. Поподне, целу ноћ и цео дан нема напада. Након напада минобацачима на Раша е Кошарес, наши војници су се склонили. После тога су терористи кренули у пешадијски напад. Наши успевају да одбију тај напад. Имали су минобацаче и противавионски топ. А онда су Албанци дејствовали минобацачима на Раша е Кошарес. Наша два војника су лакше рањена. Једна група се извукла према Љиваде и Шабанит, а мања група према селу Кошаре. Морало је тако да буде. Шиптари запоседа-

ју тачку Раша е Кошарес. На Љиваде и Шабанит нису нападали. Цео дан борба се води на линији коју је храбро држао водник Саша Радојевић. Увече, као артиљерац, добијем хаубице. Наша артиљерија претходно није дејствовала због беспилотних летелица које су стално кружиле изнад наших глава. Увече 9. априла артиљерију сам наводио на Раша е Кошарес. Разбили смо их, али није било снага да поново запоседнемо те положаје. И те како је било кукања у редовима терориста.

Колибице најистуренија тачка за осматрање. Те ноћи било је тихо. Нико није дошао у помоћ. Десетог априла зубато сунце.

Експонат из Спомен-собе
125. моторизоване бригаде

Рекао сам да та тишина не слуги на добро. Осећао сам да ће дебело да ударе по нама. Нико нам није дошао у помоћ, сем тих 35 полицајаца. А они изненада добише наређење да иду на други правац. Нисам могао да их спречим.

Помоћ никако да стигне

Када помислим да је у Ђаковици легенда која хода, генерал Владимир Лазаревић, још сам одлучио да организујемо одлучну одбрану. Почини страховит напад. Борба и на Ц4. Напад је фронтални. Нападају јаким снагама уз подршку минобацача, бестрајаца. Прави пакао. Без ичије смо помоћи. Из рејона граничног стуба Ц4 наши се повлаче према селу Кошаре. На крају остадосмо у близини код карауле само водник Саша Радојевић и ја. Негде око 18 часова свуда наоколо почеле су да падају мине. Када је било јасно да ће нас окружити и уништити, наређујем повлачење према Кошарама и Опљаза.

Практично смо се по дубини повукли око 700 метара од граничне линије. У рејону Опљаза су раније јединице за дубинску одбрану уредиле појас одбране. Успели смо без губитака да се повучемо, напомиње Димчевски.

Било је то изнуђено, а привремено повлачење, то јест борбена радња која је омогућила да се сачува људство, а непријатељ заустави да продере у унутрашњост Косова и Метохије.

-По договору и наређењу мајора Шљиванчанина, он требао да оде на караулу *Морина* и дуго сам мислио да је он тамо. А онда ме усред борбе назове и каже: „Димче ја сам рањен, твој возач је погинуо“. Није ми била јасна ситуација јер сам возач оставио да чека са возилом у једној ували ван домаћаја непријатељске ватре. Тек касније сам сазнао да када је Шљиванчанин кренуо према караули *Морина*, срео се са пуковником Трајковићем који је од њега захтевао да оду у рејон карауле *Кошаре*. Крену они према

караули *Кошаре*, а на једној коси митраљез 12,7 мм добро утврђен са балванима. Косио је све пред собом. Мој војник који је био на том митраљезу био је и кувар и митраљезац и болничар. На караули су, знате, сви све могли да раде. Тај војник Недељко Митровић, из Великих Лаола био је чудо од човека. Убрзо је пуковник био рањен. Извлаче га. Мајор Шљиванчанин да би прихватио 30 полицајаца, узео је моје возило и возача. Наишли су на противтенковску мину. Шљиванчанин је рањен, а возач Мирослав Стојановић из села Братимловце код Лесковца смртно је страдао. Командант батаљона, мајор Шљиванчанин, јавио ми је да преузем командовање јединицом.

И даље испред дубинског обезбеђења

Нисмо осећали глад. Делили смо оно што смо имали.

Још увек се налазимо испред дубинског обезбеђења. Извиђам положаје. Немамо где да напунимо батерије мотороле. Функционише курирска веза. Доводим јединицу да поседнемо десно крило одбране. Било је то око 17 или 18 часова. Идем на чело кроз шуму, долазимо на Кошаре. Одједном сам видео војници у заклонама, водник Васојевић са њима. Цео дан су терористи извиђали и одједном отворили ватру. Изгледа су убацили групу и одједном војници устају, залежу... Шта бива, не знам. Ту нам гине водник Иван Васојевић из Сјенице. Група терориста која је нападала, имала је наше униформе и говорила српски. Двојица наших војника су преживели ту чудну ситуацију. Војник Небојша Џамић из Трстеника испричао ми је да је ту групу уочио много раније и да је био убеђен да су наши. „Наши“ су изненада отворили ватру.

Један од војника говорио је: „Не пуцајте!“ Тада су погинули Дарко Бјелобрк из Бача, Миленко Божић из Лаћарка код Сремске Митровице, Иван Богосављевић из села Рибаре код Крушевца и Предраг Богосављевић из Богунца код Медвеђе. Након тога су нас поклопили минобацачком ватром. Било је страховито.

Тог јутра дошао је вод војне полиције. Требали је да иду на Шабанис е Ливаде и са десног крила да повратимо Раша е Кошарес. Одређујем војника који их води према Љиваде и Шабанит, да се јаве старијем воднику Мајићу. Полицајци су већ прекаљени борци. Међутим упали су у заседу. Отворили су ватру. У том сукобу погинуо један старешина полицајаца и били су принуђени да се повуку. По њима су дејствовали јаком ватром. Успели смо да задржимо Љиваде и Шабанит. Ту је погинуо и граничар Драган Милићевић, митраљезац из села Мијаиловац код Трстеника. Храбро се држао. Тело смо му извукли тек четири дана касније (15. априла). Положаје у рејону Опљаз поново поседмо 12. априла. Туку нас артиљеријом...

Прилог приредили
Звонимир Пешић
Милен Чуљић

Нови начин бриге за пензионере У ПРИВАТНИ ДОМ О ТРОШКУ ДРЖАВЕ

Око 600 најстаријих и најугроженијих грађана који чекају место у државном дому могло би да буде смештено у неком од 150 лиценцираних приватних кућа за треће доба

Држава би ускоро могла да почне да субвенционише смештај материјално угрожених грађана без ближих сродника у лиценциране приватне домове за старе и одрасле. Према најавама Удружења приватних установа социјалне заштите, које је недавно покренуло ову иницијативу, око 600 најстаријих грађана који се налазе на листама чекања за место у државном дому већ од октобра, евентуално новембра, могло би да буде смештено у неком од 150 лиценцираних приватних домова широм Србије. Како истиче Радослав Миловановић, председник удружења, постоје чврста обећања Министарства рада да ће држава из буџета дотирати разлику цене између државних и приватних домова, чиме ће приватници добити једнаке могућности да учествују на тржишту.

Још није одлучено на који ће начин функционисати систем субвенционисаног смештаја за старе у приватним домовима. Сада је на Министарству финансија да каже којим ће се моделом аплицирати за та средства из буџета. Идеја је да апликацију за то презузме само наше удружење, не зато што смо незамењиви, већ да би се избегле малверзације и да се не би догодило да, рецимо, неки приватник

Радослав Миловановић

нутно на листи чекања за место у дому. – У педесетак домова који су чланови нашег удружења могло би да се смести око 250–300 грађана. Када на следећем састанку будемо имали искристалисане услове о субвенционисаном смештају, свих осталих 100 лиценцираних домова потрчаће да се учлане у наше удружење, јер ће то бити једини услов да и они сместе остале људе са листе чекања у своје до-

мове. Реално, највише места имамо у Београду, тачније око сто лежачева, док у унутрашњости земље постоји око 150 слободних лежачева – истиче Миловановић. Замишљено је да се сви домови укључе у удружење и да наступе са јединственом ценом у односу на коју би држава давала субвенције за боравак старих особа.

– Смишља се модалитет како све то треба урадити, да ли ће то бити одрађено преко система јавних набавки или неком лицитацијом. То ће бити први корак, а онда Министарство рада треба да разради план за центре за социјални рад, то јест модел по коме ће они одлучивати када ће, коме и на који начин да одобре субвенционисани смештај у приватном дому – додаје Миловановић. Бивши министар рада Александар Вулин обећао је да до краја године неће постојати листе чекања за смештај старих и немоћних у домове за старе, у шта се удружење приватних домова узда из све снаге.

– Последица свега тога биће да на потпуно исти начин и по истим аршинима центри за социјални рад нуде смештај корисницима и у приватним домовима за старе. А долазак угрожених грађана у приватне домове преко тих центара свакако ће допринети смањењу броја илегалних домова којих и те како има, а у којима људи често живе у непримереним условима – подсећа Радослав Миловановић. У Београду и Војводини цене у приватним домовима за старе иначе се крећу у просеку око 50.000 динара, док на југу Србије месечни смештај стаје око 40.000 динара. Субвенционисани смештај у приватним домовима односио би се само на вишекреветне собе, јер се једнокреветне собе сматрају неком врстом ексклузивитета.

Марија Бракочевић
Извор: Глас осигураника

ПАРАЛЕЛА

Укупно 152 приватна лиценцирана дома за старе – 5.000 кревета у приватним домовима – 40 државних домова за старе – 8.960 кревета у државним домовима – од 30.000 до 46.000 динара смештај у државном дому – од 300 до 700 евра смештај у приватном дому – 76 одсто је попуњеност приватних капацитета – 90 одсто попуњеност државних капацитета Услови за дотирање – материјално угрожени – без ближих сродника – без некретнина – висина пензије.

понуди држави своје капацитете за смештај, а притом не може да одговори на толики број старијих. Зато би наше удружење било гарант квалитета услуге јер ионако окупљамо највећи број чланова који могу заједно да делују. Тренутно бројимо педесетак чланица међу домовима за старе широм Србије – објашњава Миловановић. У приватним домовима на овај на чин моћи ће да се смести половина од укупног броја људи који су тре-

Чекајући боље дане

Фото Лазар Ковачевић

Шта нам се догађало 1991. године

ЧУДНА ОДЛУКА О УКИДАЊУ ПОРТПАРОЛА

Да ли је, и ко је, на министра одбране извршио притисак да забрани рад институције за чије је формирање дао сагласност и која је за релативно кратко време постигла изванредне резултате на плану враћања поверења грађана у ЈНА и враћала веру да ће се настала криза окончати на миран начин?

ПИШЕ: Радисав Т. Ристић, пуковник у пензији

На конференцијама за новинаре портпарола ЈНА, што је посебно значајно, пружани су одговори на питања која су у то време заокупљала највећу пажњу не само домаће, већ и великог дела светске јавности. Међу више стотина питања на која је добијен одговор, била су и следећа:

- Када ће се иза решетака наћи људи који организују и наоружавају војне нелегалне формације изван ЈНА?

- Како ће реаговати ЈНА ако се у разрешењу југословенске кризе војнички умеша једна или више страних земаља?

- Како војно руководство гледа, и хоће ли реаговати, на чињеницу да су Словенци без консултације и сагласности одговарајућих државних органа, почели у „Горену“ да производе пушке МГВ-76?

- Хоће ли се ЈНА оружјем супротставити евентуалним покушајима насилне сецесије појединих република?

- Да ли је тачно да је генерал Вељко Кадиевић потписао документ о пресељењу заоставштине Јосипа Броза Тита у Загреб, Љубљану, Кумровец и Брионе?

- Предлог ЈНА о проширењу граничног појаса наишао је на негативна реаговања у Републици Словенији. Како војни врх коментарише та реаговања?

- Како ЈНА коментарише присуство бродова НАТО-а у Трсту у време избора у Словенији и Хрватској?

Усмено наређење о укидању институције портпарола, стигло је, на опште изненађење, из Кабинета савезног секретара за народну одбрану. Иако није конкретно наведено ко је, именом и презименом, издао то наређење, није било сумње, о чему се гласно говорило, да иза тога лично стоје генерал Кадиевић и његов заменик адмирал Бровет. Остало је, међутим, без одговора питање због чега је та одлука донесена. Да ли је, и ко је, на министра одбране извршио притисак да забрани рад институције за чије је формирање дао сагласност и која је за релативно кратко време постигла изванредне резултате на плану враћања поверења грађана у ЈНА и враћала веру да ће се настала криза окончати на миран начин? Помињали су се неки његови најближи сарадници и саветници, говорило се да је у све умешан страни фактор, а било је и мишљења, мада је то најмање вероватно, да се од тога одустало зато што су на конференцијама портпарола давана обећања која војска неће моћи да испуни.

Вешто усмеравање информација против ЈНА

Најчудније у свему је чињеница да је институција портпарола у армији укинута управо у време када су словеначки и хрватски сецесионисти готово свакодневно држали конференције за штампу у Љубљани и Загребу, засипајући свет лажима о наводној агресији и злочинима ЈНА. После тих конференција, у словеначким, хрватским и многим западним медијима, освајивали су наслови као што су: „Голоури народ немилосрдно убијају војници ЈНА“, „Нечувени масакри цивилног становништва“, „Тенковима на жене и децу“... Све те лажи су, дотле, веома успешно, убедљиво и аргументовано демантоване на конференцијама за штампу армијског портпарола.

У недостатку других информација и без званичних демантија ових гнусних неистина, лансираних свакодневно пред домаћом и страном јавношћу, свет их је прихватао као непобитне чињенице. Зашто није било оних правих, објективних, информација којима би се разобличила гебелсовска пропаганда из дежеле и суседне Хрватске? Зашто нико из војног врха није одржао конференцију за штампу, дао интервју, или се на било који начин огласио и аргументовано демантовао провидне лажи? Одговор је, опет, у војном врху који је, по једнима свесно, а по другима несвесно, препустио Словенцима и Хрватима да воде главну реч у обавештавању јавности, посебно иностране, о збивањима у Југославији.

Војска се са закашњењем обратила јавности публикацијом „Истина о оружаном сукобу у Словенији“ коју је, после свега што се збивало у Словенији, на иницијативу Политичке управе ССНО, издао Војноиздавачки и новински центар. Та публикација, у којој је дат објективан приказ збивања у Словенији, није била доступна широј домаћој јавности. Она је, у ствари, била намењена припадницима ЈНА који су, иначе, били у току свих збивања која су се дешавала у дежели.

Једностранни акти нарушавали Устав

У уводном делу се, поред осталог, истиче да је оружани сукоб у Словенији избио неочекивано и без икаквог повода, али да је резултат „вишегодишњег деструктивног понашања, растакања надлежности савез-

не државе и антијугословенског деловања“. То је, како се даље наводи, „корак по корак довело до деструкције федерације, па и саме идеје југословенства, нарастања међунационалних нетрпељивости, па и отворених међунационалних сукоба који прете избијањем грађанског рата, мада има озбиљних и компетентних људи који, са пуно аргумената, доказују да је грађански рат већ почео“.

Војни извори такође наводе да напори свесних и рационалних снага да се криза разреши мирним путем, нису дали одговарајуће резултате. Обезвредили су их људи, Словенци, који су се вербално залагали за демократски и цивилизовани дијалог и који су, истовремено, преко својих представника у Скупштини СФРЈ и другим савезним органима, блокирали усвајање било каквих решења која воде превазилажењу кризе. Упоредо са блокирањем решења, Словенија је прва почела да доноси једностране акте којима је отворено нарушавала уставни поредак СФРЈ. Без сагласности других федералних јединица, Словенци су мењали свој уставни положај у земљи, веома често на штету осталих федералних јединица, што је, касније, довело до ланчане реакције већине република. Никаква настојања савезних органа, у којима су се налазили представници свих република, нису могла да спрече тврдоглавост словеначког руководства које је игнорисало све одлуке Уставног суда Југославије којима су једностранни акти Словеније проглашавани неуставним.

„Словеначки народ је свој циљ – самоопредељење“, стоји даље у наведеној публикацији, „могао и морао да остварује на начин прописан уставним одредбама, готову што им то право нико у земљи није оспоравао“. Захтевало се само да се то не чини једностранним поступцима, већ мирно, демократским договором са осталим републикама и савезном државом. Уместо тога, Словенија је 25. јуна 1991. године, а истог дана јој се придружила и Хрватска, донела одлуку о проглашењу самосталности, чиме је, практично, суспендовала Устав СФРЈ и савезно законодавство на својој територији.

Ко је и како водио медијски рат

Државни органи Словеније су сутрадан, 26. јуна, почели да реализују своју одлуку преузимањем контроле на граници, скидањем граничних табли и стубова са ознакама „СФР Југославија“ и постављањем нових са ознакама „Република Словенија“. То, свакако, ниједна правна држава на свету не би толерисала. Ти поступци су, у ствари, представљали директан напад на суверенитет и територијални интегритет савезне државе. Држава је била принуђена да такве поступке спречи по сваку цену, позивајући се на унутрашњи правни поредак и, истовремено, на међународно право. Како и на који начин је то држава, односно њена оружана сила, успела да „спречи“, данас је више него јасно.

Док је војска ратовала саопштењима која су остајала без готово икаквих ефеката, Хрвати су, као и Словенци пре њих, медијски рат водили очигледнијим, практичнијим, и делотворнијим средствима. Они су из дана у дан слали своје и стране новинарске екипе на терен и са свих страна и из свих углова снимали војне колоне које

Припадници ЈНА на маршу за запоседање граничних прелаза у Словенији

су се, у маршевском поретку, кретале пут граничних прелаза на којима је требало да, на основу одлуке највиших државних органа, обезбеде државну границу. Све акције војске које су предузимане на уклањању препрека постављених од паравојних формација, у свету су лансирани као „злочиначки акти окупаторске војске над голоруким и беспомоћним становништвом”. Војска, најалост, сувопарним, чиновничким, саопштењима – која су била њено главно медијско оружје, није могла ништа учинити против професионално монтираних живих слика и речи многих актера ратних дешавања. А међу знатним бројем актера који су се видели на тим сликама, били су заробљени поједини војници и старешине ЈНА, као и велики број издајника и дезертера, које су и Словенци и Хрвати умешно и успешно користили у медијском рату. Доводили су их испред камера својих и страних извештача, којима су, у доста случајева са сузама у очима, говорили како су од старешина добијали наређења да убијају жене и децу, старе и младе, да пале куће, уништавају усеве, убијају стоку... Они то, истицали су, нису могли да чине па су излаз потражили у бекству из такве „монструм војске”.

Шта су говорили заробљени сецесионисти

С друге стране, велики број војника и старешина разних националности који су се, напуштајући просторе Словеније и Хрватске, прикључивали јединицама ЈНА и били сведоци нељудских поступака словеначких и хрватских паравојски, није искористио у медијске сврхе, мада је то у више наврата предлагано. Војни челници су се задовољавали, па и инсистирали, да се исповести тих страдалника објављују искључиво у војном недељнику „Народна армија”. То, разумљиво, и поред професионално припремљених прилога, није имало запажене медијске ефекте на домаћу, а готово никакве на инострану јавност.

Слична је ситуација била и са заробљеним припадницима паравојних терористичких формација које су дејствовале испред положаја и у позадини распореда јединица ЈНА. Многи од њих, послани у сулуде и унапред на неуспех осуђене акције, падали су као зечеви у руке припадника ЈНА. Пред истражним војним органима саопштавали су податке који су уверљиво указивали на сву бестијалност и морбидност оних који су их слали на такве задатке.

Хумано поступање припадника ЈНА

Примера заробљених припадника паравојних и терористичких група било је на претек у Барањи, источној Славонији и западном Срему. Крајем децембра 1991. године, на пример, убачену терористичку групу на подручју села Нијемци, удаљеном двадесетак километара западно од Шида, јединица ЈНА је веома брзо открила и разбила. Једног од заробљених, Ивицу Апатића, родом из села Козаревца код Бјеловара, припадника Збора народне гарде, рањеног су његови другови оставили да искрвари не осврћући се, у паничном бегу, на његове јауке и позиве у помоћ.

„У помоћ, рањен сам! Не остављајте ме молим вас. Крварим! Не пуцајте за бога милога. Предајем се! Дечки, молим вас немојте ме убити”. То су речи којих се овај двадесетогодишњак највише сећао и којима је почео исповест о својој ратној одисеји. Тај дан, последњи у 1991. години, остаће му, како рече, до краја живота у сећању. „Претпостављени су нам обећали одсуство после извршеног задатка”, почиње своје казивање Ивица Апатић. „Између себе се, иначе, нисмо познавали јер је група била састављена од припадника више јединица Збора народне гарде и „хосоваца”. Знам само да се вођа групе звао Крешо и да је из Славонског Брода и да се заједно са мном кретао шеснаестогодишњи младић кога смо ословљавали са Буцо. Више

од половине групе која је бројала једанаест чланова, сачињавали су дечаци између шеснаест и седамнаест година”.

Та и таква група, дакле, кренула је у студену децембарску ноћ, маштајући о скорашњем одласку кући где ће новогодишње празнике дочекати у родитељском дому. Као и обично били су наоружани аутоматским пушкама, ручним бомбама, тромблонима, зољама и неизбежним ножевима – „србосецима”. То им је, донекле, уливало храброст и веру да ће без већих тешкоћа извршити постављени задатак. Изненадни сусрет са патролом војника ЈНА, међутим, распршио је снове о обећаном одсуству по извршеном задатку. У краткотрајном ватреном окршају, наиме, неколико усташких јуришника остало је да лежи на бојном пољу, неки су одбацујући оружје и осталу опрему, побегли главом без обзира, а Ивица Апатић, рањен у бутину и лист десне ноге, сав мокар и промрзао, остављен од својих сабораца на милост и немилост неизвесној судбини.

„Било је страшно”, наставља своју причу Ивица. „Хици фијучу свуда око мене. Осећам да крварим, а сузе се сливају низ образе – што од болова, што од страха, а што од сазнања да су ме другови тако безобзирно издали, остављајући ме да беспомоћно лагано умирем на децембарском мразу”.

Када је видео да му се приближавају младићи у сивомаслинастим униформама, Ивица је, очекујући најгоре, премро од страха. На смрт је, рече, био престрашен, јер зна се: „четници не знају за милост”. Испоставило се, међутим да су му, за разлику од Креше, Буце и других учесника неуспеле диверзантске акције, у помоћ приклекли они млади људи о којима су у „лијепој њиховој” испредане најмонструозније приче.

„Најпре су ми превили ране, ту на месту где сам лежао на хладном тлу, а затим ме однели у амбуланту где ми је војни лекар обрадио ране и пружио ми стручну медицинску помоћ. Уз то, с обзиром да сам био мокар до голе коже, добио сам топлу и сушу одећу и обућу. Само томе могу да захвалим што сам остао жив”.

На питање како су војници који су га заробили и они који су га касније преузели, поступали према њему, Ивица Апатић одговара:

„Дечки су, говорим то заиста најискреније, били коректни у сваком погледу. Нисам ни приближно очекивао да ће се овако људски односити према мени. Хвала им свима, сто пута им хвала, вратили су ме из мртвих. Волео бих да ово чују отац Антон, мајка Барица и сестра Антонија, који у овом тренутку ништа не знају о мојој судбини. Јавите им, ако је могуће, да сам добро и да је са мном све у реду. Њихов телефон је: 816-324, позивни број 043.

„Вест да је жив и здрав, да су му војници „окупаторске армије”, ко у то може да верује, превили ране, пружили му лекарску помоћ и, речју, поступили људски, цивилизовано и у складу са Хашким конвенцијама о ратним заробљеницима, благотворно је, нема сумње, деловала на његове најближе. Али су о томе, и у то нема сумње, морали да ћуте. Јер средина у којој су живели, није опраштала у то време ниједну једину реч која у истинском светлу приказује припаднике ЈНА.

Двадесет година од завршетка
школовања 40. класе ШНО

ЈЕДНА ОД НАЈУСПЕШНИЈИХ ГЕНЕРАЦИЈА

У Београду је 21. октобра на свечан начин обележено 20 година од завршетка школовања 40. класе Школе националне одбране. Реч је о генерацији, која по оцени бившег начелника те школе, вицеадмирала у пензији Бошка Антића, с правом заузима челно место у строју високих официра Војске Србије, ствараоца и носилаца њене високе борбене готовости.

Припаднике те класе као и децу њихових преминулих колега, у име Организационог одбора поздравио је генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић. Подсетио их је, да су на почетку школовања у њиховом строју стајали један мајор, 19 потпуковника и капетана фрегате и 22 пуковника. Из тог строја, војничку каријеру је завршило 19 генерала, а сви остали су то учинили у чину пуковника. То је квалитетна и без преседана успешна класа ШНО, како је то оценио адмирал Антић.

Иза припадника 40. класе ШНО, остали су догађаји који су од њих изградили чврсте, одлучне, способне и ратним искуством

наоружане војне руководиоце.

Поводом обележавања овог јубилеја, објављена је Монографија 40. класе ШНО. Говорећи о њеном значају, генерал Миладиновић је нагласио да је највећи допринос у њеном стварању дао адмирал Антић. „У Монографији је – рекао је – поред осталог генерал Миладиновић – посебно поглавље посвећено напорима класе на оживљавању производње српске сабље и њене доделе на крају школовања припадницима класе први пут. „Изра-

дили смо трајни знак школе, а сабља као симбол части и витештва, захваљујући нама постала је саставни део без које се не може замислити завршетак ниједне војне школе.

„Посебну захвалност изразио је адмиралу Антићу, аутору Монографије, који је о припадницима ове класе прикупио много података, дао им посебно место у њој, рекавши, да има много оловака које могу описати садашњост, предвидети будућност, али нема ни једне гумице која може обрисати записану прошлост. Како је нагласио генерал Миладиновић, „имао је храбрости да нам овом Монографијом ода захвалност и да нас уведе у историју ШНО, ВС и српског народа. Да нас прогласи најбољима, на чему смо му захвални“.

На сличан начин, свом начелнику се обратио и генерал Божић Делић, који му је, изражавајући захвалност усхићеним речима, уручио поклон припадника 40. класе ШНО. То су гусле са српским грбом, као трајан знак поштовања према свему што је за њих и ШНО учинио.

Д. Кнежевић

Седница Скупштине Клуба генерала и
адмирала

ГОДИНА ДОБРИХ РЕЗУЛТАТА

Седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије, одржана је 26. октобра у свечаној сали Дома културе у Свилајцу. У раду су учествовали чланови Клуба, уз присуство представника Војске Србије, других организација и удружења Србије, те представника власти и домаћина овог скупа, града Свилајца. Скуп је отворен уз интонирање химне Србије и одавања поште преминулим члановима Клуба.

У уводном излагању, председник Скупштине Клуба, генерал Миломир Миладиновић, посебно се захвалио граду домаћину, чији је председник општине Предраг Милановић, изразио спремност и жељу да њихов град буде домаћин овог скупа. Тим поводом уручена је Плакета Клуба генерала и адмирала граду Свилајцу, коју је примио председник Милановић, а њему лично додељена је захвалница, а и неколицини виђених и заслужних грађана тог града.

Председник општине Предраг Милановић, који је рекао, да је овај мали град почаствован тиме што се скуп овако високог нивоа одржава у њиховој средини, из које је потекло много старешина Војске Србије.

Подносећи експозе о раду Клуба у протеклој години, генерал Миладиновић је истакао, да су Клуб и његови чланови извршили постављене задатке и били достојни свог имена и положаја у Републици Србији и њеној Војсци.

У анализи рада Извршног одбора Клуба у 2017. години, који је поднео генерал др Лука Кастратовић, посебно је истакао:

– Пратили смо збивања од значаја за безбедност Републике Србије, њен међународни положај, суверенитет и интегритет. Упутили смо председнику Србије, председнику Владе и надлежним министарствима предлог да Република Србија покрене иницијативу, пред међународним судом, за ревизију хашких пресуда;

– Настављена је сарадња са установама и удружењима. Мишљења и ставови Клуба генерала и адмирала се уважавају и поштују. На пријемима делегације Клуба генерала и адмирала Србије код министра одбране и начелника Генералштаба ВС покренута су бројна питања од значаја за одбрамбени систем Републике Србије и посебно, статус Клуба генерала и адмирала, као и решавање животних питања

пензионисаних војних лица.

– Приликом званичне посете делегације Руске федерације Републици Србији, председник Државне думе Русије у присуству председнице Скупштине Републике Србије захвалио је Клубу генерала и адмирала што негује заједничке традиције руског и српског народа и обележава значајне датуме из историје. У руској делегацији био је и депутат Државне думе, почасни члан Клуба генерал-пуковник Виктор Михаилович Заварзин, који је успешно запосео аеродром Слатину после агресије НАТО-а 1999. године;

– Одржан је састанак са тимом за одбрану генерала Борислава Ђукића на коме су договорене активности које Клуб може да предузме у циљу његове успешне одбране. Породици генерала Ђукића уручена је новчана помоћ у износу од 50.000 динара.

– Извештаје су поднели и председник Надзорног одбора генерали Саво Соколовић, председник Статутарне комисије Владимир Пејак, председник Суда части Стаменко Николић и председник Подружнице Клуба у Нишу генерал Стојан Марковић. Оценили су, свако у својој надлежности, да је Клуб радио добро, у духу Статута Клуба. Најкраће и чини се најверодостојније излагање, када је реч о раду и кодексу чланова Клуба, било је излагање председника Суда части, који је поносно истакао да за тај суд „није било посла“!

Успешан рад Скупштини Клуба и поздраве члановима Клуба уручили су председник Скупштине Београдског форума за свет равноправних, Драгомир Вучићевић, те председница Удружења породица палих бораца ратова 1990-1999. Републике Србије, Добрила Копривица.

У плодној дискусији, у којој је учествовало више генерала, изнесено је низ предлога за побољшање рада Клуба, као и напора да се ставови Клуба по питањима система одбране, положаја и статуса припадника Војске Србије, гласније чују и буду више присутни у јавности, јер је реч о неисцрпном искуству људи одличних познаваоца тих проблематика и некадашњих челника Војске која су своје умеће исказали у протеклим ратним дејствима и отпору агресији НАТО-а.

Д. Кнежевић

Одавање почасти на
српско-грчком војничком
гробљу

ВЕКОВНО ПРИЈАТЕЉСТВО ДВА НАРОДА

Делегацију Војске Србије чинили су генерали Милосав Симовић и Јелесије Радивојевић и пуковник Звонко Стојковић

На месту званом Метилгавица, крај Пирота, на војничком гробљу, где је сахрањено 710 српских војника и официра и 358 грчких војника и официра, изгинулих Првом светском рату, 20. септембра одржана је комеморативна свечаност.

Помену су поред осталих присуствовали Зоран Ђорђевић министар за рад, запошљавања, борачка и социјална питања, председница Пиротског округа

Драгана Тончић, градоначелник Пирота Владан Васић, чланови грчке амбасаде у Србији и свештеници Грчке православне цркве, представници војске Србије предвођени командантом КоВ генерал-потпуковником Милосавом Симовићем и грађани. Бројне делегације су том приликом положили венце и свеже цвеће.

Скупу се први обратио министар Зоран Ђорђевић, наводећи да су српски и грчки два брата народа, да имају сличну историју и страдања. Оно што карактерише односе две државе јесте да смо кроз историју увек били заједно, да смо се међусобно помагали и да ће тако сигурно бити и убудуће.

Говорећи о српско-грчком пријатељству представник грчке амбасаде у Србији Харалампос Кунелакис је напоменуо: „Овде смо и ове године како би смо одали почаст грчким војницима и официрима Треће дивизије из Патраса, а и изгинулим српским војницима, херојима нашег братског народа. И овом приликом потврђујемо наше вишедеценијско пријатељство.

На комеморативном скупу говорио је и градоначелник Пирота Владан Васић који је нагласио да је овај комплекс практично грчки Зејтинлик у Србији. „Како су годинама за нама генерације из нас, тако ћемо и ми и генерације које долазе обележавати овај дан, сећањемо се хероја Србије и Грчке, казао је градоначелник Васић.

С. Панакијевски

Нови поклон за Ђорђа Михајловића БДИЈЕ НАД УСНУЛИМ ПУКОВИМА

Добриша Копривица и Ђорђе Михајловић

Чувар српског гробља „Зејтинлик“ у Солуну Ђорђе Михајловић у два наврата нашао се на насловној страни „Војног ветерана“. Први пут пре три године, како одаје почаст српским ратницима, а други пут минуле јесени са „Војним ветераном“ у рукама, на којем се налази на првој страни нашег листа.

Када је чика Ђорђу уручен „Војни ветеран“ у којем је на насловној страни, насмејао се и казао: „Ово ми је најдражи поклон“.

И ове године, пре нешто више од месец дана, током комеморативне свечаности, нови поклон редакције уручила му је Добриша Копривица, председница Удружења породица палих бораца из ратова од 1991 до 1999. године. Добриша му је рекла да ће и ове године бити објављена његова фотографија, а да ће му тај број већ неко донети идуће године, нашта је Ђорђе Михајловић кратко одговорио: „Тешко да ћу дочекати идућу годину“.

Објављујући фотографију на којој је Ђорђе снимљен са Добрилом Копривицом, редакција „Војног ветерана“ му упућује искрене поздраве и жеље да што дуже обавља посао који је традиција његове породице (и деда и његов отац били су чувари „Зејтинлинка“) јер је постао симбол несаломивог духа нашег народа.

З. П.

Поводом текста објављеног
у рубрици
„Наша осматрачница“

ОГРАНИЧИТИ БРОЈ ПРИЗНАЊА

У „Војном ветерану“ број 164 објављен је чланак Звонимира Пешића, под насловом „На сцени инфлације признања“, којим аутор указује да наша највиша признања прелазе на другу страну, постају нешто до чега се лако долази.

Чланак је поучан, не треба му ништа додати ни одузети, већ се изнетих ставова треба здружно придржавати. Али како? Можда се бившим војним лицима увредило оно, док смо били у служби и да су се по правилу одликовања додељивала онима који имају оцену „нарочито се истиче“ после три године, а старешинама са оценом „истиче се“ - након пет година.

Свако је чекао да прође одређени временски период, да би добио одликовање. Било је малих одступања, али је углавном ишло по плану и сви смо се временом закићили колајнама.

Сигуран сам да су они који су доносили правилнике и одлуке, имали најбоље намере, али постојао је и одређени степен инфлације.

Сада, када смо у позицији да предложимо и одлучујемо о признањима нашег удружења, бојим се да смо задржали старе навике.

Аутор није изнео податак колико је се признања подељено од њиховог установљења до данас, што је сигурно позамашна бројка.

Доћи до правичног решења и тиме спречити инфлацију признања, прилично је тешко, али је боље било какво решење, макар оно било и непопуларно, а да се постигне резултат.

Једино решење које је постојало и које је, по мени, било добро, али због притисака из градских и општинских организација није испоштовано јесте управо ограничење броја признања. Сви смо хтели да прогурамо своје кандидате, што је и разумљиво, а Извршни и Главни одбор, да не би било оспоравања, углавном су прихватили ове предлоге што је довело до инфлације признања.

Било би некоректно бацати кривицу на једне или друге, али се морамо сложити да томе мора да буде крај. Лако је рећи крај, али шта учинити да вуци буду сити и овце на броју?

Донета одлука се мора испоштовати! Можда би она могла да буде и оштрија. Рецимо: 12 плакета, 8 повеља, а да се за јубиларне годишнице додељује 15 плакета и 10 повеља. Зна се да је то по Статуту, али ко да верификује предлоге?

Једно од могућих решења је да се формира комисија за доделу признања ширег састава, у коју би били укључени и представници градских и општинских организација. Тако би признања добила већи значај. Поступком се не би избегле заслуге као основни разлог за доделу признања. Верујем да ће се многи сложити да признање треба да имају и популаризациони карактер, да у друштву издиже удружење.

Мр Милутин Пантелић

Једнодневни излет новобеоградских колега

СРБИЈА НА ДЛАНУ

Општинска организација УВПС Нови Београд недавно је организовала једнодневни излет на Авалу. Осим војних пензионера на излет су биле позване и њихове супруге. После дужег времена, то је први излет који су организовали војни пензионери Новог Београда, иначе најмногољудније општинске организације УВПС. Један од камена темељаца покретања новог начина рада јесте свакако чињеница да је ново руководство одлучно у настојању да се прекине са дужом учмалошћу дела месних организација.

У аутобусу који је обезбедило Удружење, на поласку је добродошлицу и пријатан дан у природи зажеleo потпредседник Општинског одбора УВПС Љубиша Јовановић. Главни циљ на излету био је авалски торањ. С обзиром да је био леп дан могла је као на длану да се види део Србије, посебно високе планине. Утисци су били веома сликовити. Дурбин на видиковцу омогућавао је да се види знатно даље од могућности обухвата територије голим оком.

Изненађење за учеснике излета било је чашћавање кафом у тамошњем ресторану.

На крају излета војне пензионере и њихове супруге поздравио је председник ОпОд УВПС Нови Београд Божидар Бабић, истакавши да ће сличне активности бити организоване и у наредном периоду.

З. П.

Дружење у Ћуприји

СЛАВЉЕ ДО ПОМОЋИ

На дан Мале госпојине (21 септембра) окупили су се војни пензионери у Ћуприји, како би обележили 24 године постојања и рада организације.

Као и на сваком рођендану окупили су се гости да га у срећи и веселу обележе. Дошли су из

Крагујевца и других градова. Слављу и дружењу присуствовали су по стажу најстарији пензионер Петрус Станојевић и најмлађи - Ранко Младеновић.

Уз богат мени евоциране су успомене и сећања на неке лепе прошле дане, на догађаје из радне прошлости. Освежена су сећања на бољи живот.

Дружење је отпочело око 13 часова, а завршено око поноћи, достојанствено како приличи годинама војних пензионера.

Текст и фотографија
С. Вучковић

Из активности шабачких пензионера

ЗЛОЧИНЕ НЕ СМЕМО ЗАБОРАВИТИ

Ни 76 година није довољно да се заборави злочиначки чин фашистичке Немачке са почетка Другог светског рата – Крвави марш Шабац - Јарак – у Срему, који су Немци спровели ради одмазде за поразе које су трпели од партизана.

Сремско село Јарак имало је ту несрећну судбину да у септембру 1941. године прими неколико хиљада недужних грађана Шапца, Мачве и шире околине. Крвави марш био је дуг 22 километра. Они који нису могли да издрже убијани су на лицу места и бацани у Саву. За све њих Немци су унапред припремили логор, где су такође мучени и убијани, највише без хране и воде. У знак захвалности мештанима Јарка, за њихову несебичну љубав и воду, излажући се опасности да буду стрељани, град Шабац је 1961. године изградио спомен-чесму, којом се мештани и данас служе.

У знак сећања на тај крвави и нељудски догађај према невиним грађанима, у Јарку се сваке године код спомен-чесме окупља стотинак и више поштовалаца, где полажу

венце и одају пошту. На 76. годишњицу код спомен-чесме венце и свеже цвеће положили су Градска Управа Шапца, ГО СУБНОР-а Шабац и војни пензионери заједно, ГО СПС Шабац, ГО СУБНОР-а Сремска Митровица, Рума и Богатић, МО СУБНОР-а Јарак и десетак села Срема. Војне пензионере представљали су Ђорђе Момчиловић, Милан Бркић и Драгомир Гладовић.

На комеморативном скупу пред више од стотину присутних, пригодним говорима обратили су се Видосав Ковачевић, генерал у пензији и заменик председника републичког СУБНОР-а, Предраг Марковић, историчар, Светозар Атанацковић у име СУБНОР-а Војводине, Миољуб Јосиповић у име СУБНОР-а Богатића и Милинко Добрић, члан Месног одбора СУБНОР-а Јарка.

И ове године ученици ОШ „Јован Јовановић Змај“ из Јарка пригодним рецитацијама оплеменили су скуп и сећање на невинне жртве.

Н. Стојановић

Догађања у Шапцу

ГОДИШЊИЦА ОСЛОБОЂЕЊА ГРАДА

Традиционално Шапчани сваке године обележавају 23. октобар, Дан ослобођења града на крају Другог светског рата. Овогодишња 73. годишњица свечано је обележена разноврсним манифестацијама, а завршена полагањем венаца у свежее цвећа на спомен-обележју партизанског гробља.

Пошту страдалим Шапчанима у Другом светском рату одали су представници Градске управе, Команде гарнизона, више организација и Удружења. У делегацији Удружења војних пензионера Шабац венац су положили Ђорђе Момчиловић, Радмила Косановић и Слободан Марковић.

О Дану ослобођења Шапца говорио је председник Градског одбора СУБНОР-а Владимир Нинковић.

С. Стојановић

Рапорт из Крушевца

ИНФОРМИСАЊЕ СА ВРХА

Крушевачки војни пензионери су 5. октобра, у дидактичком кабинету касарне „Цар Лазар“, одржали седницу годишње Скупштине на којој су поднети извештаји о раду организације у претходном периоду и Надзорног одбора. Како је констатовано, у раду организације постигнута су значајни резултати.

После дискусије по поднетим рефератима заслужним појединцима уручена су признања.

Учеснике скупа о свему важном из рада Удружења информисали су председник Љубомир Драгањац и председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић.

Скупштини су присуствовали представници гарнизона Крушевац, школа и јединица, ОРВС, СУБНОР-а, представници ГрОД УВПС Краљево, повереници месних одбора и велики број чланова Удружења.

Д. С.

Комеморативна свечаност у Драгинцу

ТЕЖАК ЗЛОЧИН ФАШИСТА

И ове године, на 76-годишњицу стрељања недужних цивила, њих 2950 од којих 300 деце, 14. октобра код спомен-обележја у Драгинцу селу у Лозничкој општини, окупио се велики број грађана и организација из Мачве, Поцерине, Подриња, Београда и више других околних места. Они су одали пошту невино стрељаним цивилима тог краја и упутили поруку свету да се овакав злочин никада и никоме више не догоди.

Свечаност је отпочела опелом свештенства невино жртвама, затим су после химне венце положили делегације Владе Србије, Војске Србије, општине Лозница, СУБНОР-а и УВП Шабач у којој су били Владимир Нинковић, Милан Бркић, Милоје Васић и Слободан Живановић.

Присутнима се обратио Радован Дивнић, заменик градоначелника општине Лозница, а затим је испред Владе Србије говорио Негован Станковић. У Веома садржајном говору он је подсетио на страхан злочин фашистичке Немачке и нагласио да је Драгинац по суровости злочина раван злочинима у Крагујевцу, Краљеву и Београду. Фашисти су то чинили одмах на почетку Другог светског рата са циљем да застраше народ и посебно као одмазду за партизанске акције и велике жртве.

У краћем културно уметничком програму учествовали су ученици ОШ „14. октобар“ из Драгинца и октет „Ноктурно“ из београдске опере.

На истој свечаности обележена је и 178-годишњица месне школе са пригодним програмом посвећен жртвама фашистичког терора у овом крају.

С. Стојановић

Сустрет припадника „маршалке“

ОДЗИВ СВЕ ВЕЋИ

У складу са традицијом негдашњи припадници касарне „Маршал Тито“ у Загребу почетком октобра су срећу се у Београду да освеже успомене на службовање или служење војног рока у некада најлепшој касарни ЈНА. Једанаести сустрет одржан је у клубу-ресторану Дому РВИ Београда, на Савском тргу уз присуство педесетак старешина и војника. Један припадник је дошао из Македоније. Уз неколико бивших војника овога пута тројица старешина, сазнавши за сустрет посредством „Фејзбука“ дошли су на традиционално дружење.

Свечаност је отпочела одавањем поште оних који више нема и краћим говором Мирка Радаковића. Овога пута било је у живе музике. Певач и двојица музичаната „криви“ су што је друговање потрајало дуже од предвиђеног времена. На расанку је договорено окупљање идуће године у исто време и на истом месту.

И. Драгутиновић

Дружење бивших припадника херојске бригаде

УВЕК ЋЕМО СЕ СЕЋАТИ

У Крушевцу је 23. септембра организовано дружење бивших припадника херојске 125. моторизоване бригаде, посвећено Дану формирања те јединице – 23. септембар 1981. године у Косовској Митровици. Борбени пут те јединице и херојство њених припадника, описани су у многим књигама, новинским текстовима и емисијама.

Бригада је 1998. и 1999. године ангажована у одбрани од терористичких снага и од агресије НАТО-а на простору Косова и Метохије. У тој борби погинуло је 92, рањено 359 и нестало 6 припадника бригаде. За заслуге у ратним дејствима, одликовано је 412 припадника бригаде, а за испољену храброст, патриотизам и остварене успехе у борби, 125. моторизована бригада је 16. јуна 1999. године одликована Орденом народног хероја.

Извршавајући наредбу Врховне команде, бригада је јуна 1999. године премештена у Крушевац, где је настала да извршава одговорне задатке на административној линији према Косову и Метохији, на четири базе и у обуци војника. Команда бригаде је у кругу касарне „Расина“ подигла спомен палим борцима и формирала

Спомен-собу јединице.

Реорганизацијом Војске Србије та јединица је расформирана, а њен правни наследник је Команда за развој Расинске бригаде у Крушевцу.

Организатори дружења бивших припадника 125. моторизоване бригаде били су заставник прве класе Ивица Лазић, ЦП Зоран Јанићијевић и резервни водник Бобан Остојић, уз велику помоћ команданта Расинске бригаде пуковника Сретена Зафировића. Позиву се одазвало 210 бивших припадника ове бригаде.

На споменик палим борцима венце су положили: делегација Града Крушевца, делегација Команде гарнизона са пуковником Сретеном Зафировићем, на челу, начелник Расинског округа Бранислав Весић, делегација Кола српских сестара, делегација Организације РВС, делегација СУБНОР-а, делегација ветерана и чланови Удружења породица палих бораца. Окупљене је поздравио ратни командант бригаде генерал мајор у пензији Драган Живановић, који је у говору изричито захтевао да погинуле другове не смео заборавити, а о њиховим породицама бригу водити. Парастос је служио свештеник Мирослав Пешић, са три свештеника Крушевачке епархије.

У Спомен-соби јединице, надахнуто је о ратном путу и изложеним експонатима говорио Мајор Бранислав Митић, бивши припадник 125. моторизоване бригаде.

Дружење, које ће, како је договорено, постати традиционално, настављено је у ресторану „Бабику“ у Крушевцу.

Мр Александар Симоновски

Обележен Дан организације резервних војних старешина

ПОЛОЖЕНИ ВЕНЦИ

Поводом обележавања Дана ОРВС Србије, уједно и Дана пробоја Солунског фронта – 15. септембра 1918. године на тај дан су су положени венци на спомен-обележја у Крушевцу.

На споменик ратницима од 1912. до 1918. године, венце су положили за-

меник градоначелника Весна Лазаревић, делегације организације РВС, СУБНОР-а, Удружење за неговање слободарских традиција и Кола српских сестара. Делегацију УВПС Крушевац предводио је председник Душан Самарџић.

Венци су положени и на Спомен-плочу мајору Драгутину Гавриловићу, првом почасном грађанину Крушевца.

У сали Дома синдиката одржана је свечана седница Скупштине Градске организације РВС

Мр. А. Симоновски

Медија центар „Одбрана“ на Сајму књига

СНАГА САБЉЕ И ПЕРА

Као и претходних година, Министарство одбране и Медија центар „Одбрана“ су се и овога пута прикључили најзначајнијој масовној културној манифестацији у нас, Сајму књига. Ове године, под слоганом „Снага сабље и пера“, Медија центар учествује са око 500 изложених наслова, од тога двадесетак потпуно нових издања.

Посебан новитет овогодишњег наступа Министарства одбране на Сајму је учешће Војнофилмског центра „Застава филм“, који је представио 20 филмова, и неколико епизода серије „Кад сам био војник“.

Првог дана Сајма књига, публика је могла видети седам филмова чији би се сиже могао свести на приче о чудовишности ратова, херојствима појединаца, и узвишеној људскости која је градила ону крхку границу између патње и спаса. Приказани су документарни краткометражни филмови: Смрт патора Ђурице, На вез, Биографија Јожефа Шульца, Суза на лицу, Топлички устанак, Воз и Одред мира.

МЦ „Одбрана“ је првог дана представио два веома значајна и до сада готово непозната дела: „Дневник из 1914. генерала и министра војног Душана Стефановића“ и „Рат Србије са Аустроугарском, Немачком и Бугарском 1915. године“, генерала и академика Живка Павловића. Снежана Ђокић, уредница оба издања, нагласила је да је у оба случаја реч о делима која до сада нису објављивана и која су била помало скрајнута из библиографије Великог рата.

Мира Радојевић, професор историје Југославије на Филозофском факултету у Београду, истакла је да је реч о једној готово заборављеној личности чији је дневник његов приређивач Александар Животић открио у Архиву САНУ. Приређивач дневника, професор Животић, објаснио је узбудљив пут тог документа који је деценије чекао да буде „

Ово је прави ратни дневник, по данима, пун примера немерљиве храбрости, страдања, расула, али и дерзастерства, одговор на питање зашто Србија после 1914. године није наставила са офанзивним акцијама“, рекла је уредница Снежана Ђокић о књизи „Рат Србије са Аустроугарском, Немачком и Бугарском 1915. године“, чији су приређивачи генерал-мајор у пензији Видосав Ковачевић, пуковник Зоран Јаковљевић, а рецензент историчар Миле Бјелајац.

На штанду су свакодневно представљане нове књиге из овогодишње продукције „Одбране“.

Крушевљани на излету

ДАН ЗА ОПУШТАЊЕ

Користећи сунчано јутро, 23. септембра Градски одбор УВП Крушевац организовао је једнодневни излет на „Жупску бербу“. План путовања је гласио: посетити Музеј винарства и виноградарства, Винску улицу, Пољопривредну изложбу, где бројни излагачи представљају неизмерно богатство ове прапостојбине вина.

Традиционално манифестација „Жупска берба“ одржава се у Александровцу од 1963. године, док производња вина у овој регији сеже давно у историју, а сви заинтересовани могли су погледати поставку јединственог Музеја винарства и виноградарства, која илуструје историјски развој виноградарства у том крају.

Више од пет деценија „Жупске бербе“ у част богатства александровачке Жупе, у част грождја, у част вина, у част сунца, у част труда марљивих Жупљана, одржана је 54. „Жупска берба“.

Овогодишња 54. „Жупска берба“ организована је од 21. до 24. септембра. Захваљујући богатом и разноврсном програму, посета је била изузетна. Бројни посетиоци из земље и региона, имали су прилику да уживају у лепотама винородне Жупе, богатству плодова убраних у складу са океаније винове лозе и гостопримству марљивих и вредних Жупљана.

„Жупска берба“ је почела предивним дефилеом жупске младости и лепоте, који су чинили деца из дечије установе „Наша радост“, чланови жупских културно-уметничких друштава, као и многобројни грађани. Уз ватромет и трубаче, отворена и јединствена Винска улица, препуна грождја и вина, у веселом расположењу, како домаћина, тако и гостију. Сутирадан 22. септембра прорадила је такође јединствена фонтана вина у центру града, која је на себи својствен начин, крепила и одушевљавала бројне посетиоце „Жупске бербе“. На сцени у центру Александровца, смењивале су се фолклорне групе Међународног фестивала фолклора, а у вечерњим сатима концерти забавне и изворне народне музике, увеселјавали су све генерације: концерти Звонка Богдана, групе Ван Гог, и Галије, Ане Бекуте и др.

У дане овогодишње „Жупске бербе“, пуним сјајем заблистао је такође јединствени Музеј винарства и виноградарства. Ова млада установа у области виноградарског, винске и културе уопште, дала је посебан печат берби. Кроз свакодневне културне садржаје и прелепе приче и беседе о винородној Жупи, на најлепши могући начин упућен је позив многобројним посетиоцима, да дођу поново и да долазе што чешће у овај благородан и благословен крај. Музеј винарства и виноградарства је иначе веран чувар вишевековне традиције у виноградарењу и винарењу, не само у Жупи, већ и у Републици Србији. Бројне поставке у просторијама предивне зграде музеја и лепо уређеном дворишту, потврђује са знањем да народ овог краја и шире, на трагу винове лозе живи већ миленијумима.

Након индивидуалне шетње, Винском улицом, фотографисања поред Фонтане вина, излетници су наставили дружење у ресторану „Жупски виноград“ уз заједнички ручак.

Мр Александар Симоновски

Обележен Дан општине Варварин

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

У великој сали Општинске библиотеке Варварин, свечаном седницом Скупштине општине обележен је 23. септембар, Дан општине Варварин којим се обележава као сећање на Варваринску битку, из Првог српског устанка 1810. године. Свечаној седници претходило је полагање венаца у спомен-комплекс „Саставци“, на споменик српским и руским ратницима под заповедништвом генерала грофа Орурка. У име ГрОД УВПС Крушевац свечаности је присуствовао повереник из Варварина Томислав Максић.

Обративши се присутнима, председник општине Варварин Војкан Павић поручио је да је тај дан прилика да се на свечан начин обележи значајан догађај из српске историје и да се сагледају све активности у претходној години.

Министар управе и локалне самоуправе Бранко Ружић истакао је да је Варварин „општина у функцији грађана“ и отелотворење онога што Влада Републике Србије ради свих ових година.

На свечаној седници председник општине Војкан Павић и председник Скупштине општине Драгољуб Станојевић заслужним грађанима уручили су признања.мр.

А. Симоновски

Сусрет припадника 9. Класе ВТА

УБУДУЋЕ СВАКЕ ГОДИНЕ

Припадници 9. класе Војнотехничке академије у Загребу, 23. септембра 2017. године у Београду обележили су 52-годишњицу завршетка школовања. Класићи су одазову састали су се у хотелу „Бристол“. Сусрет је био дирљив и пун емоција јер се неки нису видели управо 52 године. Одазвали су се и негдашњи питомци те класе и из неких бивших југословенских република.

После традиционалне прозивке, преминулим друговима минутом ћутања одато је дужно поштовање. Уз свечани ручак у хотелу „Бристол“, после дирљивих сусрета и срдачних поздрава, настављено је дружење уз успомене за време школовања и службовања.

Договорено је да се свечани сусрети 9. класе ВТА убудуће одржавају сваке године у Београду. Посебна захвалност упућена је главним организаторима овог сусрета – Мићи Чутурилу и Омиљену Станићу.

Ж. Чупић

Неговање традиције војске и војничког другарства

ВЕЧЕ АРТИЉЕРАЉЦА

И ове године артиљерци, припадници даниловградског гарнизона, окупили се да обиљеже 7. октобар, Дан артиљерије ЈНА. Тога дана њих 27, сви као један, дођоше у строј другарства, патриотизма и традиције.

Све је текло уобичајеним редом. Павле Бандовић, артиљерац, предсједник Удружења војних пензионера Црне Горе поздравља присутне, посебно другарице које дођоше да зајмене своје преминуле супруге, позива да се минутом ћутања ода пошта преминулим артиљерцима, а затим наставља информацијом о активностима Удружења на реализацији програмских задатака, о сарадњи са Министарством одбране, Министарством рада и социјалног старања, Фондом ПИО ЦГ и Савезом удружења пензионера Црне Горе...

Устаје најстарији артиљерац међу њима, осамдесетогодишњак Радивоје Здравковић, дугогодишњи командант касарне и гарнизона Даниловград и вели: „Другови артиљерци, вечерас сам испуњен неким посебним задовољством што смо сви заједно у строју

другарства и његовању традиције артиљерије и војске. Поносан сам на даниловградске артиљерце јер већина од нас је и по 30 година била на служби у Даниловграду. Заједно смо одрастали, били понос наше армије, обучавали и васпитавали бројне генерације војника и професионално и умјешно руководили и командовали артиљеријским јединицама. Поносан сам што смо у рату 1991-92 и 1999. године, успјешно командовали артиљеријским јединицама а да нико од нас није погазио дату заклетву држави и војсци. Нико од нас се не налази на потерници да је прекршио Женевску конвенцију.

Многи од вас дају значајан допринос у разним организацијама: Зоран Вучковић је предсједник Извршног одбора Удружења војних пензионера Србије, Павле Бандовић, предсједник Удружења војних пензионера Црне Горе и секретар Планинарског савеза Црне Горе, Жељко Вукић предсједник војних пензионера Подгорице. На својим имањима чувени су произвођачи воћа Божидар Брајковић, Миодраг Бољевић и Миливоје

Новковић. Неки од вас ангажовани су у разним предузећима и са свих страна пристижу само ријечи похвале за савјестан рад.

Дајемо значајан допринос у култури и спортској рекреацији. Мојсије Јањушевић је чувени вајар. Споменик палим родољубима 91-92 и 99. године у касарни „Милован Шарановић“ урађен је по његовом пројекту. Павле Бандовић је секретар Планинарског савеза Црне Горе. Рајка Мартиновић има изузетно вриједне радове из љубавне поезије који се објављују у многим збиркама књижевних друштава. Наши артиљерци дају значајан допринос СРД „Војни ветерани“ које се такмичи у оквиру Савеза црногорских ветерана. Неколико година узастопно осваја прво мје-

сто и пехаре“, закључује Здравковић.

Још по чашица домаће и док се вечера припрема мало и умјетности против заборава. Рајка Мартиновић чита двије љубавне пјесме, Павле Бандовић такође двије пјесме. Придружи им се и Радивоје Здравковић чланком о ратним догађајима. Зачу се хармоника друга Нешковића и пјесма „Ја сам ја Јеремија... стари кадар, артиљерија. Вечера и наставк славља. Оре се пјесме од Ђевђелије до Триглава и од Ловћена до Фрушке Горе.

На крају пјесма „Жене воле официре“. Довиђења, догодине 7. октобра у седам сати у Критлу, на нашем „зборном мјесту“, ако Бог да у истом саставу.

Радивоје Здравковић

Спортске активности

ПОБЕДА ВОЈНИХ ВЕТЕРАНА

У организацији Друштва спортске рекреације „Ветерани“ Никшић, одржан је Шести Меморијал „Проф. Др Војин Николић“ који је окупио 110 такмичара из 12 спортско-рекреативних друштава из Црне Горе.

Такмичење је одржано у шест спортских дисциплина у мушкој и женској конкуренцији: тенису, бацању камена, шут лопте на гол, плочкању, кошарци- слободна бацања и пикаду.

Након сабирања свих резултата и фантастичне борбе за сваки бод, најуспјешнији су били чланови друштва Војни ветерани, који су освојили 15 медаља: пет златних, пет сребрних и пет бронзаних.

Војни ветерани, најуспјешније друштво на овом такмичењу постигло је сјајан успјех захва-

љујући доброј припреми и залагањем а медаље су освојили: у стоном тенису - Владимир Станишић златну и Милутин Мараш - сребрну; у бацању камена, Миладин Милосављевић - златну, Комнен Бајчета - бронзану и Нафија Каламперовић - Бронзану; у шуту лопте на гол, Бранислава Јокановић - златну, Милан Суботић - златну, Миладин Милосављевић - сребрну и Рајко Мартиновић бронзану; у плочкању Љиљана Балетић - златну, Милица Нововић - сребрну, Ђорђије Радоњић - сребрну и Динко Шимирина - бронзану; у кошарци Милан Суботић - сребрну и Драгиша Ђуковић - бронзану.

СРД „Војни ветерани“ настављају са активностима. У новембру ће учествовати на семинару Савеза ветерана Црне Горе у Бару, а у истом месецу одржаће годишњу скупштину на којој ће анализирати резултате у 2017. години, одати признање свим члановима друштва, а по три најуспјешнија такмичара и најбољи спортски радник добиће посебна признања друштва.

Р. 3.

Црногорске паралеле

БЕЗ МЕДАЉА

Утоку разговора и потписивању Протокла о сарадњи УВП ЦГ и СУП ЦГ, између осталих питања покренуто је и оно о учешћу војних пензионера на такмичењима које организује СУП ЦГ.

Актом број 138-1 од 8. септембра, СУП ЦГ обавјестио је УВП да се са овим није сложио

њихов Управни одбор, уз образложење да ће војни пензионери освојити већину медаља. Позвали су предсједника и секретара да на спортски сусрет дођу као гости и да могу поведу 10 такмичара који могу учествовати ревијално.

Због такве одлуке оштро су реаговали чланови СРД „Војни ветерани“. Зарад одржавања добрих односа, сходно потписаном протоколу, на том спортском сусрету били су предсједник и секретар УВП ЦГ, као гости и осам чланова СРД, али се нису такмичили.

Р. 3.

војни Ветеран

Је једини лист посвећен вама.

У гласилу Удружења војних пензионера Србије можете да прочитате све важније информације о војнопензионерској популацији.

Са „Војним ветераном“ се зна више.

Годишња претплата (660 динара) на лист може да се обави у свакој општинској организацији УВПС. Ваш примерак новог броја можете обезбедити и у просторијама Удружења: Браће Југовића 19, (Дом Војске Србије)

Ослобађање Београда (3)

СРПСКИ, ПРЕСТОНИЧКИ, СЛОБОДАРСКИ И ЕВРОПСКИ

Освајање Београда од стране српске војске изведено је невероватно брзо, вешто и, слободно би тако могло да се каже, уџбенички. Био је то пример како треба извршити ратни задатак, а при томе имати мали број жртава; код Срба је било само 50 мртвих и 60 рањених, а код Турака 250 мртвих и 1.200 заробљених.

цу да брани тај крај од упада Турака. По пропасти Србије 1813. године прешао је у Срем и већ се 1816. вратио да учествује у Другом српском устанку. Но, тада су у Србији владале друге прилике, а кнез Милош, знајући за Радичево велико пријатељство са Карађорђевићем и плашећи се побуне, изручио га је Турцима заједно са Петром Молером. Турци их удавише и бацише на Калемегдан где су читав један дан лежали на очиглед света и тек их по ноћи Срби сахранилише. Ова два јунака били су само један од примера како се Милош Обреновић обрачунавао са својим неистомишљеницима, а касније ће уследити читав низ виђенијих Срба, почев од Карађорђа, браће Чарапића, Младена Миловановића, Милоја Ђака, све до Томе Вучића Перишића – чинећи то коџа-Милош до краја свог живота доследно и немилосрдно. Освајање Београда од стране српске војске изведено је невероватно брзо, вешто и, слободно би тако могло да се каже, уџбенички. Био је

Васа Чарапић има своју улицу у Београду од Народног позоришта до Калемегдана, подигнут му је и споменик на месту где је погинуо, данас на платоу између Дома војске и Народног позоришта. На Авали постоје два његова споменика, један у бронзи, а други у дрвету, испред планинарског дома „Чарапићев брест“, где је окупљао своје хајдуке и касније водио устанике. У његовом родном Белом Потоку испод Авале налази се основна школа са његовим именом, као и у Рипњу, где је породицу преселио по избијању Првог српског устанка. По јунаштву и слави, Васа Чарапић је потомак Милоша Обилића, а претеча хајдук Вељка Петровића и Стевана Синђелића. Карађорђе је просто „завидео“ Васи Чарапићу што и њему судбина није доделила тако часну и незаборавну смрт.

Пети јунак ослобађања Београда био је капетан Радич Петровић. Њега је Карађорђе одмах 1804. године позвао да дође из Јакова и придружи се устаницима, јер је знао да је само он могао да организује војску и обучава војнике. У то време нико од Срба није боље познавао војне вештине. Пре свог доласка у Србију капетан Радич је то постао у доброволцима у аустријско-турском рату 1788-1791. године, а после рата од аустријског цара Леополда II добио је диплому на племство (која се данас чува у Историјском музеју Србије) и аустријску пензију. Успео је Михаила Михаљевића, команданта фрајкора, да измоли за милост и не изврши стрељање када је Карађорђе био ухваћен у хајдуцима и од тада га је будући српски вожд сматрао својим поочимом.

Капетан Радич је напустио миран живот у Срему и одмах се придружио устаницима; у Србији је све учинио да организује Карађорђевице устанике, а својом енергијом и храброшћу био је пример свима. Пошто је имао највише искуства у освајању Београда и био један од учесника из 1787. и 1788. године, добро је дошао да то исто покуша и 1806. године. Иако се у историји мало помињу његове заслуге за тај херојски подухват, ипак остаје чињеница да је у великој мери организовао синхронизовано деј-

Василије (Васа) Чарапић као Карађорђевићев војвода, кнез грочанске нахије и Змај од Авале (лево); у средини је споменик испред Дома војске, рад вајара Радете Станковића, висок 2,5m, подигнут 1954. године; лево је споменик на Авали код Чарапићевог бреста, рад вајара Душана Николића, подигнут 1991. године

ство на свим капијама града, што је било од посебне важности када се утврђење освајало. Када је у зору 12. децембра варош Београд била освојена (не и Горњи град), под његовим заповедништвом је српска војска ископала ровове окренуте Горњем граду, чиме је био спречен било какав испад Гушанчевих коњаника. У борбама око ових ровова, капетан Радич је био тешко рањен и од последица тог рањавања остао је мало погурен читавог живота. Већ сутрадан, 13. децембра српски топови су могли из тих новоископаних ровова да дејствују по Турцима затвореним у Горњем граду.

Кнез Милош уручио Радича Турцима

Капетан Радич је после ослобађања Београда радио у њему као судија магистрата, али је ускоро морао у Камени-

то пример како треба извршити ратни задатак, а при томе имати мали број жртава; код Срба је било само 50 мртвих и 60 рањених, а код Турака 250 мртвих и 1.200 заробљених.

После ове ноћне акције остали су само Доњи и Горњи град под Турцима. Посебно је био проблематичан Горњи град, јер су они наставили да бомбардују топовима устанике, а постојао је и проблем дотурања хране. Да би пресекли везу са Земуном, Срби су запосели Ратно острво, које је тада припадало Аустрији. При једном редовном преласку турског чамца за храну, Срби су га топовима напали и онемогућили у снабдевању. Наравно, ово Аустријанцима није било по вољи, јер је коришћена тадашња њихова територија, али Срби за то нису марили, па је конфликт решен тек по предаји града.

Али Риза-паша предао кључеве града

Од тог времена престају ратна дејства и започиње преговарачки процес. Сулејман-паша, као заповедник града, моли тада Аустријанце да буду посредници у преговорима, а Срби одмах траже да Алија Гушанац и његове крџалије напусте град. Аустријанци, међутим, размишљају само о својој територији и како Србе да протерају са Ратног острва, па Турци убрзо увиђају да им је положај у Београду безнадежан. Заправо, најпрагматичнији се показао Алија Гушанац, који је проценио да је најсврсисходније да са Карађорђеом склопи уговор о мирном напуштању Београда и одласку пловилама низ Дунав за Видин. Желео је и Сулејман-пашу да поведе са собом, али се паша томе успротивио; он је и даље себе видео као неприкосновеног заповедника града, царског изасланика и великог везира, иако је Београд већ био у рукама устаника. Алија Гушанац и његове злогласне крџалије напустили су град, али је остао Сулејман-паша као упорни и последњи изданак поклекле царевине – био је крут дипломата и није схватао да је турско време већ било одзвонило у Србији.

Ипак, Срби нису желели да стану на пола пута, инсистирали су на слободном Београду и никаква солација о задржавању Доњег и Горњег града као турског утврђења није долазила у питање. Знајући да Турци не познају друге законе до силе, Срби се ипак решише на још један корак – освајање Доњег града. Слаба турска тачка била је тзв. Водена капија на Сави; вештим упадом пала је и она, а онда и сва натезања око предаје. Српска војска је ушла у Доњи град, а затим и Горњи 8. јануара 1807. године и настала је дуална власт над утврђењем све до коначног султановог фермана када је последњи турски заповедник Али Риза-паша 1867. године предао кључеве града Београда кнезу Михаилу. Само је кратки период од 1813. до 1815. године представљао последњи трзај Османског царства, јер слободарски дух Београда ништа више није могло да заустави.

Србија била перјаница европских народа

Ослобађање Београда од Турака 1806. године имао је вишеструки значај за град и читаву Србију. То није била само војна акција, већ и далекосежна потреба једног народа који се враћао својој давној изворности и неодрживој слободарској потреби, а она је са собом носила све одлике државности. Тај повратак прошлости истовремено је био снажан подстрек за даљу будућност и развој једне тек стасале гране која се чврсто ослањала на тековине немањинске, незаборављене средњовековне државе. Нису се у српском народу одржале епске народне песме, гусле и успомене на давне јунаке зато да би се другима показала богата традиција, широко разгранати историјски корени или шаролики фолклор и прадавна култура, почев од Лепенског Вира и даље преко винчанског писма све до првих Немањина и аутокефалности српске цркве, већ за-

Капетан Радич Петровић био је један од најобразованијих Срба у војним вештинама у току Првог српског устанка. Његово ратно искуство било је драгоцено за младу српску војску и он је свесрдно помагао да се она што боље организује. Још 1866. године о њему је написано дело „Капетан Радич Петровић и покрштеница Зорка” од Јоксима Новића Оточанина, а штампала је Матица Србска.

то што је Србија одавно била једна од перјаница европских народа која је познавала све вредне цивилизацијске одлике. Једно у корену сасечено Ново Брдо, рецимо, или златни град краља Уроша Стефана Немањина и других потомака, преко краља Милутина и цара Душана, било је већ у XIII веку насеље које је познавало све трговачке, банкарске, златарске, металуршке, топоницарске или архитектонске и грађевинске занате и најсавременије домете ондашње технологије; тада су Лондон, Париз, Берлин или Рим били градови са отвореним канализацијама или места под налетом црне смрти, куге, а већ хиљаду пута помињана синтагма да се у Новом Брду јело помоћу златних кашика, виљушак и ножева, док се у Лондону то исто радило прстима, суштински је само тужна успомена на једну ноторну истину: није Србија кућа изграђена на сред друма, између истока и запада, већ је то башта Европе, зелена оаза и колевка европске цивилизације, чија је територија на најблагороднијем делу континента смештена, па је зато, као рајска лепотица, привлачна свима, а понајвише завидним и прождрљивим очима. Нису српским територијама пролазиле стране војске као туристичке, већ зато што је њиховим владарима памет застајала у тим чаробним пределима невисоких планина, благе климе, најдуже светског кањона, недубоких језера, гостољубивих домаћина и најлеп-

ших жена на свету и зато што су имали неодрживу потребу да те пределе освајају и задржавају као своје власништво.

Слобода изнад свега

Ослобађање Београда 1806. године покренуло је српску привреду, пре свега, трговину и занатство. Започео је извоз свиња, дрвета, меда, воска, овчијих и козјих кожа, а увозило се оружје, олово, прах и жито. Највише се трговало преко Земуна, па се речни саобраћај интензивно разграно. У Београд долази Правитељствујући совјет српски и Београдски магистрат, чиме се доказало да је он и административни центар. Београд постаје и војно средиште, у посебним радионицама, тополивницама, поправљали су се и изливали топови, погодни за утврђена места, не и граничне делове. Развиле су се и радионице за оправку пушки, лили пушчани меци, правила копља за војску, а крај Небојшине куле градили су се ратне лађе (шајке), које су коришћене на Сави и Дунаву, иако је Миленко Стојковић већ тада имао своје, којима је господарио Поречом на Дунаву и нападао и онемогућавао турска пловила у освајачким походима.

Почетком августа 1807. године у Београд је дошао и Доситеј Обрадовић и покренуо Велику школу, која је радила у згради данашњег Музеја „Доситеја и Вука”, а представљала је претечу Београдског универзитета. Отварају се тада и друге школе чиме је Београд постао и образовни центар.

Година 1806. била је истинска претреница за српски народ, а његов Београд центар државе, иако то није било озваничено. Уколико се Београђани не сете поменуте године и свих преломних догађаја који су за сва времена променили ток његовог развоја и упутили га ка развоју јединствене европске престонице са величанственим изгледом на две реке под Авалом, тада ће пророчански звучати речи Милана Ђ. Милићевића који је у „Поменику знаменитих људи у српског народа” још 1888. године записао:

„Београде, Београде, баш и да не осећаш сласти од захвалности, зар не помишљаш да могу опет доћи дани када ће се морати за те полагати главе?!”

“Читав XX век протекао је баш у томе: многи су животи дати за слободу Београда, па је и разумљива жеља да се то више никада не понови и да за све будуће векове остане само оно што је и данас – српски, престонички, слободарски и европски. А за тако нешто неизоставно је потребно једно: памти, Београде, своје јунаке и ослободиоце, јер на забораву и незахвалности ковала се само трагична судбина, регенерација зла и већ доживљени понор поробљавана, а на успоменама и поштовању прошлости трајно сазнање и вечна опомена да никада лаковерност и праштање не смеју да иду испред националних вредности и слободне родне земље.

Др Владо Милићевић

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

Болести хладних дана

НАЗЕБ И ГРИП

Грип је акутно инфективно оболење дисајних органа, изазвано вирусима и врло контагиозно (преносиво). Може бити изазвано различитим типом вируса А, Б и Ц са више подтипова. Оболење изазвано било којим типом, шири се веома брзо, пошто се преноси аерогеним путем (капљицама) и директним контактом. Извор заразе су искључиво оболели од грипа.

У другој седмици октобра у дневној штампи појавио се текст под насловом „Вирус покосио Србију“. У њему се наводи да је за недељу дана вирус оболио на десетине хиљада људи. Бол у грлу или стомаку, кашаљ, висока температура и малаксалост основни су симптоми те инфекције на коју су се пожалили бројни грађани. Само у Београду за недељу дана лекару се јавило 17.635 пацијената, а сумња се да је број оболелих знатно већи, пошто многи и не одлазе на преглед, кажу у Градском заводу за јавно здравље.

Према речима стручњака, вирус се ове године брзо шири и преноси, па се предвиђа да ће епидемија грипа која се очекује крајем децембра бити знатно тежа у односу на претходне године.

Подстакнути том информацијом, дајемо основне а кратке савете како се сачувати и шта предузети.

Назеб је акутно запаљење горњих дисајних органа (синуса, носа, ждрела, грла) које је најчешће заразно и вирусног је порекла. Већи број научника бавио се проблемом назеба (Труссе, Буркеј, Андревјес, Смиле и други). Они су доказали вирусно порекло оболења, на које се може надовезати бактеријска инфекција или грип.

Продор бактерија до дисајних путева

Излагање расхлађивању (прехлади) убрзано слаби отпорност организма, на шта се надовезује вирус кијавице или грипа који утичу путу продору бактерија у мукозне органе горњих дисајних путева, што може довести до гнојних упала.

Са епидемиолошког аспекта кијавица је веома заразна, нарочито у затвореним просторима. Преноси се са болесника на здраву особу директним капљичним инфекцијом. Осетљивост на кијавицу је универзална, па нема практичног начина у ограничавању

Грип треба прележати јер је тако најбоље лечење

ширења кијавице у уобичајеним условима градског живота.

Лечење је проблематично јер до сада није пронађен ни један лек који би био ефикасан против вируса кијавице. Вероватно зато што је изазивају многобројне врсте вируса, па се лечење своди на општи режим, на олакшање симптома и откривање компликација. Значајна је једнократна употреба марамице (што важи и за грип) да се вирус неби „шетао“ између џепа и дисајних органа. Лечење треба спровести лежењем у постељи са доста топлих чајева.

Грип је акутно инфективно оболење дисајних органа, изазвано вирусима и врло контагиозно (преносиво). Може бити изазвано различитим типом вируса А, Б и Ц са више подтипова. Оболење изазвано било којим типом, шири се веома брзо, пошто се преноси аерогеним путем (капљицама) и директним контактом. Извор заразе су искључиво оболели од грипа. Инкубација (време од продирање клица у организам до првих знакова оболења) је веома кратка и износи један до три дана.

Вакцинација обезбеђује заштиту од грипа

Почетак оболења је нагао у виду језе, дрхтавице, повишене температуре праћене боловима у мишићима, зглобовима и очима. Прати га и храпав кашаљ са заптивеним носом. Оболели се осећа мрзовољно и изломљено, уз губитак апетита.

Најчешће компликације су запаљење плућа, средњег уха и синуса. Зато је веома значајна заштита која подразумева: избегавање великих скупова и дужег боравка у затвореним просторима, сушење влажне одеће и обуће, редовно проветравање просторија, калоричну исхрану са доста течности (топли напаци, као и код назеба) и уношење витамина Ц. Међутим, најважнија заштита је благовремена вакцинација. Многи избегавају вакцинацију, не схватајући да се од грипа много више умире него од свих несрећа које се догоде у свету.

Бесплатну вакцину добиће све особе старије од 65 година, срчани болесници, бубрежни, плућни и дијабетичари. Вакцинација је веома важна поготово за наведену категорију хроничних болесника, јер ублажава компликације које се могу јавити. Ефикасност вакцинације је изнад 80 одсто, а имунитет траје од шест до осам месеци.

Према речима стручњака, епидемија грипа ове године се очекује крајем децембра и биће знатно тежа у односу на претходне године. За стварање антитела (имунитета) потребно је око две недеље, па је најбоље вакцинисати се сада у октобру тј. до половине новембра. Са појавом епидемије не гарантује се ефикасност вакцине. У грађанству вакцинација становништва је у току, а према информацијама из института за епидемиологију ВМА војно-здравствене установе отпочеће са вакцинацијом војних осигураника у току новембра. Војни осигуранци се могу вакцинисати у установи где имају изабраног лекара, односно где им се налази здравствени картон.

Као и сваки пут и ове године корисници војних пензија могу се вакцинисати у Институту за епидемиологију ВМА, пети спрат соба 11.

Ефикасан и брз лек

РАЗБИЈАЧ ГЉИВИЦА

Гљивице на ноктима су врло упорне и тешко их је лечити. Инфекција обично почиње као бела или жута мрља испод вршка нокта. Како се гљивице шире дубље у нокат, то може узроковати задебљање, дископорације и пуцање нокта – естетски непријатан и потенцијално болан проблем.

Нокти постају тамни, без сјаја и врло крхки или испрекидани, могу се почети листати и имати неугодан мирис. За лечење гљивица на ноктима могу се користити природни приправци попут овог уља.

Древни Грци први пут су користили оригано за зарастање рана. Карвакрол и Тхумол су моћни састојци који се могу наћи у оригано уљу. Оба ова састојка имају снажна антимикробна и антигљивична својства. Оригано уље је толико јако да може изазвати иритацију коже,

Исхрана која ће вам продужити живот

ТАЈНА ДУГОВЕЧНОСТИ

Са 113 година виталан као младић: По очевим саветима конзумира пет намирница

Бернардо Лапало

Бернардо Лапало је и даље у стању да се стара о себи самостално, ради и иде у шетњу сваки дан. Такође се стара да остане ментално агилнији читањем и попуњавањем крштеница.

Свакога дана шета око 2,5 километра у парку или природи, има своје зубе и косу и врло мало бора. Звучи прилично невероватно, а Лапало наводи да потиче из породице дугочивних људи. Чак иако постоје неке контроверзе око његове стварне старости (неки наике сматрају да је рођен 1911, а не 1901. године), ипак и за 103-годишњака би то била необична виталност.

Његова бака живела је 107 година, његова мама 105, а отац му је преминуо када је имао 99 година. Колико зна, с мајчине стране, нико није умро пре 89. године живота.

Каже да га је кључним саветима за дугочивност подучио његов отац који је

био доктор и травар, те га саветовао шта да једе ако жели да остане здрав. Реч је о стилу живота којег се треба придржавати сваког дана.

У суштини, то је конзумирање доста свежег воћа и поврћа, физичка активност, пијење много воде и довољно сна. Препоручује и неке намирнице – мед, бели лук, цимет, маслиново уље и чоколаду.

1. Мед: Сирови мед је једина суперхрана из природе. Обилује антиоксидантима и помаже телу да се избори са различитим болестима. Мед је најпознатији као здрав, природни заслађивач и лек, али може се користити и споља, у маскама за лице и тело који промовишу здравље коже и младолик изглед.

2. Бели лук: Добро познат по својим лековитим својствима које су приписане једињењу сумпора који садржи аlicin. Ова супстанца је најистакнутија и даје луку посебан мирис. Бели лук се користи вековима за смањивање висок крвни притисак и висок ниво холестерола, спречава срчана обољења и атеросклерозу и делује против рака. За максималне резултате једите сиров.

3. Цимет: Цимет снижава ниво шећера у крви и холестерол, лечи упале и инфекције, помаже код варења.

4. Маслиново уље: Ова Медитеранска послатица је добар извор здравих уља, све док га не загрејете. Богата је монокезасићеним мастима и смањује ризик од срчаних болести. Екстра девијанско маслиново уље је тип који утиче највише на здравље, па би требало да буде ваша прва опција.

5. Чоколада: Црна чоколада са високим садржајем какаа (барем 70%) може бити веома корисна када се конзумира у умереној количини. Богата је антиоксидантима и спречава кардиоваскуларне болести снижавањем холестерола и крвног притиска, повећава проток крви и смањује стрес.

Занимљиви лекови

ЛИМУН У ЧАРАПАМА

Испуцале пете вероватно су једна од непријатних ствари. Креме, пилинзи, трљање каменом и остали трикови често захтевају много труда, упорности и пара, а дешава се да не дају никакве резултате. Зато је најбоље решење да се окренете ономе што већ имате у кући – лимуну!

За почетак одаберите лимун који је довољно велик да може да вам прекрије пету, па га исцедите. Од добијеног сока себи направите лимунаду, а за сређивање пета ће вам требати кора.

Потрудите се да исцедите сав сок, али нека унутрашњост остане са пулпом и влажна. Половине лимуна ставите на пете, тако да их у потпуности прекрију. У почетку ће вам бити мало чудан осећај, али убрзо ћете се навикнути.

Кад сте позиционирали лимун тако да прекрије најгрубље делове, обујте чарапе тако да све стоји на месту. Сок из лимуна ће деловати као хемијски пилинг и одстранити сву суву, испуцалу кожу.

Потребно је да оставите лимун да одстоји најмање сат времена, а оптимално би било да остане преко ноћи. Ноћу је и најлакше, јер је ходање са полуткама лимуна на петама прилично компликовано.

Пете након само једне вечери постају много мекше, сви испуцали делови нестају и, након што нанесете крем, изгледају као да сте били код педикира. За мало упорније случајеве испуцалих пета, потребно је поновити третман неколико пута. А кад не стављате лимун на ноге, можете слободно да ставите исецкан црни лук.

осим ако се разређи. Боље је да се разблажи оригано у другом уљу уместо воде.

Да би овај моћни лек разређили једноставно помешајте две капи оригано уља са кашиком маслиновог уља. Затим нанесите ову мешавину на погођене нокте два пута дневно, док инфекција не нестане. Имајте на уму да то може потрајати неколико месеци.

Извор: Позитивно

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

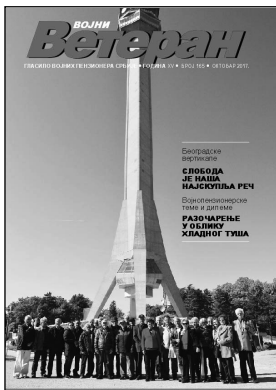
WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XV. Број 165. Октобар, 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК

Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Доброслав Алексић (Алексинац), Предраг
Добић (Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић, (Подгорица), Будимир М.
Попадић (Нови Сад), мр Александар
Симоновски (Крушевац), Стеван Стојановић
(Шабач), Драгослав Ђорђевић
(Крагујевац), Драган Дебетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд
Адреса, Београд, Браће Југовића 19
Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com Сајт
Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији Наро
дна библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПО- ВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“),
тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте
прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда,
ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“,
тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте
прима понедељком, средом и четвртком: зи-
ми од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима:
четвртком од 18.00 - 19.00 часова

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15
часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова. За потребе војних пензионера ови
адвокати обављаће следеће правне послове:
даваће бесплатне правне савете и пружаће
све остале адвокатске услуге уз накнаду по
важећој адвокатској тарифи умањеној за 20
одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гор-
дана Бучевац Стефановић), односно 30 од-
сто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед
адвоката дат је по редоследу склапања уго-
вора.

***ЉИЉАНА ЈАКОВЧЕВИЋ**, улица Ми-
лића Ракића бр. 4 и **СЛАВИЦА ЈАЊИЋ**,
Качићева 53/а, Београд, сваког понедељка
и среде од 17 до 18 часова и по заказива-
њу у Улици Чубурска бр. 8 (до градића Пеј-
тона), као и на телефоне 011/2892-595,
064/8586-510 и 069/1624-244.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

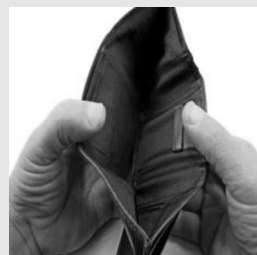
Уколико користите услуге у вези са-
хране преко Удружења војних пензио-
нера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање терми-
на за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,-
спроводница за пренос покојника,-
штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породи-
це преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским ор-
ганизацијама УВПС, или директно на тел.
011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-
423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Пред судом народа нема
привилегованих.*

*Кључеве за „боље сутра“
треба чешиће подмазивати.*

*Кривицу смо измислили.
Сад само да нађемо коме
да је прикачимо.*

*Ми смо земља духовитих
народа.
Смејемо се чак и нашој
збиљи!*

*Није посластичар, а
„замесио“ му је колач.*

*Док није изашла лаж на
видело, он је богато
живео.*

*Премашили су план у
празним разговорима.
Душан Старчевић*

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надоградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је:

**011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**